

అమృతము

309449

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 6.

చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ మే నెల 2 వ తేది శుక్రవారము

NO. 27.

సంపుటము. ౩

సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర వైశాఖ మాస శుద్ధ ద్వితియ ౨.

సంఖ్య ౨౭

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమాషధము

వెల స్వల్పము
తల నొప్పులకు
వేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ వైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును.
సువాసన గలది.

గుణ మధికము
పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోస ముండదు.
ఒకసారి పరీక్షించి
చూడుదు.
చక్కని డబ్బీలో
వెల ౨ అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొటకును.

అమృతాంజనము డిపో,

6, తంబు శ్రీశ్రీ వీధి, మదరాసు.

109, ప్రేరి రోడ్డు, పోస్టు, బొంబాయి

సర్వవృద్ధి క విషనంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు)

588

దుఃఖముతో వచ్చువారు సంతోషముతో పోవుదురు.
గుణములేవని యజ్ఞాభ్యుదయవారలకు నూ 100 ఇంచాం.

ఇది ప్రతి వయస్సునకును చుండ
వలసిన ముఖ్యవిషము. అంక్ష
ముఖానికి, తోయతైద్యులచే పొగ
ప్రసాదించబడియున్నది. ఎన్ని దినము
అందినను మంచి గుణమునందు,
తేలనకు మాత్రము కాక ఎలక,
కుక్క, పాము, ఇట్టి మొదలగు
విషజంతువుల కాటులకు నువ్వయో
గించును. వెల పాకెట్ 1-కి 0.8-0
పొస్తేట్ 0.8-0. 1 డబ్బా పాకెట్టు
వెల రూ 5-0-0. పొస్తేట్ వెలు.

పి.కేశవరి 2 ప్యాకెట్టు తిప్పించుకొనువారికి పొస్తేట్ ఇంచాం.
కర్రవలకు 100కి 25 మాపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును.
శుభాశావా: భగవద్దేవత కం పేర్చి,
10 వెంకటేశ్వర్లు, వీధి, పాకానపేట పోస్టు, మదరాసు.

ప్రతాపకస్తూరిమాత్రలు

క్రేష్టత్వము, సువాసన, ఘాటుగలిగి అత్యంత, వామన,
జలుబు, జ్వరము, సన్నిపాతము, దగ్గు, కలరా, వేగు మొద
లగు వాటిని హరించుటలో క్షణానుభవముల్యం, 200మా అశ్రి
కావలందగు సహ 12 సీసాలు 2-4-0. వి. పి. ఖర్చులు వేరు.
పి. పి. పి. అంకుశో, పొందూరు, గుంటూరు జిల్లా.

గం విజింట్లు కొవలెను.

యీ దిగువ ప్రయోజన కంపెనీలో పనులుచేయు
టకు రూపు 80 మొదలు రూపు 50 వరకు అన్ని జిల్లాలు
లోను యెంట్లు కావలయును. అక్టివిటీలో 12.4-1919
లోపల దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును. (1558)
కార్యదర్శి, S. P. B. Co. Ltd. రామపురం, మదరాసు.

పంటివైద్యము.

1564

డాక్టరు గిబ్బర్ బ్రదర్లు

12 కెన్సెల్ లెన్, ఎన్కూర్, మద్రాసు.

ఈ రణవైద్యులు ఏకారణము చేరిన పండ్లను వెరికి
జేయవలసి యుండిన సాఫ్టీలేతుండే సీకివేయదును. బలహీన
మైన పండ్లను బంగారు కట్టులచేత బలపరచుట సంకల పం
డ్లను బంగారుచేత మూయుట, పల్లు క్రొత్తకట్టుట, ఇంకను
పంటిసంబంధమైన అన్ని వ్యాధులను నూతనవైద్యకాస్త్రప్రకా
రము మిక్కిలి తక్కువ ఛార్జీకి చికిత్సచేయ ముందుకు వచ్చి
యున్నాము. పంటిని తీయనవ్వదు కొన్ని లేక వే తీయబడును.

150 పుటల పుస్తకము ఉచితము

అరోగ్యమును కాస్త్రముఖమును పొందుట సాస్తి
భావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలన వే కల
గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము అరోగ్యమార్గ
మును కలుగజేసి కరీరసాధ్యమును దృఢగాత్రమును, ఆ
యుర్వృద్ధిని ఇచ్చించును. ఈ పుస్తకము ఇశాముగా
సేయబడును. పోస్టుచార్జి యొ మే మే భరించి పంపెద
ము. వెంటనే వ్రాయుకోవలెను. (219)

వైద్యకాస్త్ర మునిశోకర్ గోవిందజీ,

అతింకనిగ్రహ మహాధాతం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాస్

తామర తైలము

దబ్బీ 1-కి అ. 6. 12-కి రూ. 8-8. 10-కి రూ. 28.
109, ఫేరిరోడ్డు పోస్టు, బొంబాయి, రంజయజ్ఞవీధి, మద్రాసు

100 మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసనకలిగిన 128

(రిజిస్టర్డ్) ఆటో డిల్ బహార్ (రిజిస్టర్డ్)
కాబడినది కాబడినది

ఇప్పటికాలపు రచితకనుపదునది. సాటిలేని మనోజ్ఞుడుగు సువాసనగలది.
అల్కాహోలం, సారాయము గాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము
చేయబడిన కేరల పుష్పసారము.
నీ తువాలవై కొన్ని బిందువులు చిలుకరించినచో, మనోగ్య
మగు సువాసన నిష్పలకరించును.

ఈ క్రింది సీసాల పరిమాణములో నుండును.

(చిన్నవైజు ఆర (డాం) సీసా 1-కి రూ 0.8-0
మధ్యరకం వైజు 1 డ్రాం " " 0.12-0
కేరొకవైజు 2 " " 1-4-0
వెద్దవైజు 4 " " 2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు బుడ్డి 1-కి 0.6-0, రి బుడ్డకు 0.14-0 ప్రత్యేకము
పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపావులలోను దొరకును. వీనికి
అనేకమగు నకలు సెంట్లు కలవు. కావున తాము కొనుగవును సీసావైజు
ను, కార్డువైనను ఆటోదిల్బహార్ రను పేరును పరికిలింపును. ఈ ఆటో
దిల్బహార్ యొక్క సలక్షణములను పరికిలనచేయగోరువారి దిగువకానికి
వ్రాసినచో అదాకివత్తు గల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

సోలుయేజంట్లు:— ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, జుమ్మానుసీరు వీధి, బొంబాయి.
మదరాసు యేజంట్లు:— మెనాతాపురం త్రంమూర్తి, చైవాబహార్ రోడ్, మదరాసు.

మలయ చందనము

(1251) శివగంగునకు తువారము
మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని
తెలియదు. పర్యాయ లేదు. పిలికారీ
మన్నగు కఠినచిక్కిల పనిలేదు. రుచ్య
మైన మామలయచందనము ఎలుపు
తెలుపు, వచ్చు అను మాదు విధముల
శివగంగున మాదు పూటలలో మాన్యును. దబ్బీ 1-కి 2.0-0
గంధర్వపార్శి, రాజమండ్రి.

ఆత్మజ్ఞానా.

కరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మసిక్తి.
తత్వముల సద్భాషనను గురించిన కాస్త్రీయచర్చ
గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. పి.
శివవైజు చక్కని గ్రంథము. వెల రూ. 3-0.
మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకాస్వామయము
పోస్టు కాఫ్ఫీ 212, మదరాసు.

హిందూదేశపు వివాదపరిస్థితి.

అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీవారు ప్రధాన మంత్రికి తంత్రివార్త సంపుట.

ప్రస్తుతవిధానమును మార్చు గోరుట.

బొంబాయి నగరములో నున్న అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘాక్షయము పండిత మనమోహన మాలవ్యగారు, లండను నగరములో నున్న ప్రధానమంత్రి, హిందూదేశ రాజ్యాంగ మంత్రి, సింహా ప్రభువుగార్లకు ఈ దిగువ తంత్రివార్త సంపిరి.

తంత్రివార్తలోని విషయములు.

హిందూదేశములోని గాఢమైన వర్తమానపరిస్థితియను ఈ కరిస్థితికి కారణములున్న ప్రస్తుతము అలంబింపబడుచున్న విధానమును మార్చుచేయువలసినదని కోరుటకు అవసరములను బాల్టి సార్వభౌమ ని ప్రభుత్వము నకు తీరము గా తెలియబడు పత్రముని న దని అఖిల భారతకాంగ్రెసుసభవారు కోరుచున్నారు. హిందూదేశము లోని కొన్ని భాగములలోని ప్రజలు భావోద్వేగములకు కార్యములు చేసిరి. ఈచర్యలకు మేము చాల విచారింపి ఖండించుచున్నాము. ఈ దౌర్జన్యముల ఆశ్రయము ప్రజాసాయకులు తమ తమకుబడిని వినియోగించి జయప్రదముగా కల్లాలములను ఆపిరి ఇట్టి దౌర్జన్యములకు, కల్లాలములు బయలుదేరుటకును, ప్రజల భావోద్వేగములను మరింత హెచ్చుచేసి మహాకోపమును బుట్టించి, ఇట్టి చర్యలు చేయుటకు కలిగిన కారణములను నిష్పక్షపాతముగ అలోచింపవలసినదని ఈసంఘమువారు కోరుచున్నారు. ఈ నెల 14-వ తేది గల హిందూదేశ ప్రభుత్వము వారియొక్క తీర్మానములో వర్తమాన పరిస్థితి రాలిటు చట్టమును రద్దు చేయుటకు బయలుదేరిన ఆంధ్రోద్యమములను ఏర్పడెనని నడుపుచు, ఈవిషయమును అసంపూర్తిగా తెలిపిరి. భారతవర్షములో సర్వజనులను నిస్సంక్షేమాగా రాలిటు చట్టమును తీరముగా కృతీరేకించుటచేతను సామ్రాజ్యకాసన సభలోని అసభికార సభ్యులందరూ ఏకమతముగా ఆక్షేపించినను అధికారుల వోట్లవలన కాసనమును ఆమోదించుట చేతను దేశమునందంతటను అప్రతిమాన మగు కృతీరేకాభి ప్రాయము నర్థింపబడెను. ఈచర్య ప్రజలు కాంతభావములో రాలిటుచట్టమును రద్దుచేయుటకు ఆంధ్రోద్యమ ప్రారంభించిరి; కాని ప్రజలందరిచేత పూజింపబడుచున్న మహాత్మా గాంధీ మహాశయునివైనను తదితరప్రజాసాయకుల వైనను హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారును, మంజూరు ప్రభుత్వమువారును దీర్ఘ ప్రభుత్వమువారు అనవసరముగా చర్య తీసికొనుటచేత, ప్రజలలో కోపానలమును, అసాధారణమగు భావోద్వేగమును బయలుపెడినది. ప్రభుత్వమువారియందును ప్రజలయందును సౌమ్యత ము లు జనింపక తలెన్న ప్రస్తుతపు అసంతృప్తికి కారణములును ఇంకను ముఖ్యమైన ఇతరవిషయములును కనుగొనవలయును. ఈ మహాసంగ్రామమునందు భారతవర్ష మంతయు రాజధక్తితో నిండియుండెను. భారతీయు లందరూ విశేష సాహాయ్యమును చేసిరి. ఈ మహాసంగ్రామము యొక్క ఆదర్శములను పలు సారులు రాజకీయతైత్తము, ప్రధానమంత్రియు నుడివెను. ఈ ఆదర్శము ప్రోత్సాహమును హృదయము చెందెను. బ్రిటిషు రాజ్యాంగవైత్తము రాజకీయవైత్తము గూర్చియు, స్వయం నిర్ణయనూతనము సర్వప్రజలకు వర్తించుటకు గూర్చియు గొప్పవాదానములు జేసిరి. ఈవాదానములకు తోడుగ, హిందూదేశ రాజ్యాంగమున కేతంది సంస్కరణవిధానమును తయారు చేసి సిఫారసుచేయుటకు పంపబడెను. యుద్ధములను ఏర్పడిన విమోచకరమగు పరిస్థితులవల్ల ప్రజలు చాల కష్టములలోనైరి. ఇట్టికష్టములకు అశ్రేయము, ప్రజలు నిష్పక్షపాతబుద్ధితో సహాయముచేసిరి. భారతీయుల సేవను, సహాయమును, ప్రధానమంత్రియును, ఇతరరాజ్యాంగవైత్తములను చక్కగ సంపూర్ణముగా గ్రహించిరి. యుద్ధవిరామము ప్రారంభమై నట్టినుండియు, భారతీయుల వాంఛల విషయమై ముఖ్యముగా సంస్కరణముల విషయమై హిందూదేశములోని అధికార అసభికారి యూరోపియనుల యొక్క భావములలో గొప్ప మార్పు గలిగినది. భోజన వ దార్థముల యొక్క పాదుపుధరలచేతను, బట్టలఖరీదు విపరీతమగుటచేతను, మధ్యస్థులయొక్కయు, అంతరికంపై తక్కువ వారి యొక్కయు భాధలు చాల హెచ్చుగనున్నవి. దేశములోని చాలభాగము

లలోగర్ల మూలమరీతుకునుటచేత, ప్రజలస్థితి మరింతనిదనము జెందును. భోజనవ దార్థములను కంట్రోలు చేయుటయందు సరియైన యాజమాన్యము లేకుండుచేతను, ఆ యాజమాన్యములయొక్కయు ఓడల ఎగుమతిరేట్లు యొక్కయు నిష్పరిమోరకమునా రీ కష్టముల నిర్లక్ష్య భావమున జూచుచున్నారనియు, కష్టములను తొలగించుటకు తాము చేయగలుగునంత మయత్నమును చేయకున్నారనియు ప్రజలకు అనుచున్నాడు. ప్రధాన మంత్రిగారు, మంచి ప లు కు బడి గల సాయకులను చెల్లె పాక్షియులు, చేయు నియంత్రణను నుపేక్షింపబడు చున్నవి. అంగ్ల ప్రాంతవ ప్రతికూలము, హిందూదేశ మందలి యూరోపియను అసోసియేషనును, గ్రేటు బ్రిటను నందలి ఇండో బ్రిటిషు అసోసియేషనును విరోధభావమున పనిచేయుటవలన ప్రజల భావోద్వేగ మతిక్రమించినది. మాంటేగు పిలయన్నుపై సంస్కరణ ప్రణాళికయందలి స్వల్ప సంస్కరణముల వై న నీయవలదని యూరోపియను అధికార, అసభికారు లెల్లరును పట్టు పట్టుచున్నట్లు దేశీయులలో పెక్కుమంది తలంచుచున్నారు. భారతీయులలో పెక్కుమంది ఈ సంస్కరణకు తొత్తుకొనెను చాలకనుచున్నారు. ఈసంగతు లిట్లుండ భారత మౌళికముల సభిర్యుత్వ మెంచుటకుగాని భారతీయులకు బ్రిటిషువారితో సమానస్వర్య అవకాశముల నొసగుటకు గాని దొరతనమునా ర్థవ్యవధులన్నారను సర్వకమును దొరతనమువారు బలపరుచుచున్నారు. తమ స్వంతస్వయముననే భారతీయులకు కమిషను ఉద్యోగముల నిచ్చుటలో కష్టముభావమును జూపుట, మ్యూనిషిపులతో వారు నియోగించిన 200 మంది ఉద్యోగీయులలో నొక డే భారతీయుడుగ నుండుట ఈ మొదలు గాగల పనులు వై యభిప్రాయమును బలపరుచుచున్నవి. విజిలెన్ తీవ్రమునః క్షేతములందు ముయొకటి భారత మహమ్మదీయులకు కాలిపేటు మొదలుగాగల తమ పవిత్రస్థల సమస్యను గూర్చి గలిగిన సంకీర్ణము మిత్రమందలివారును, బ్రిటిషు గవర్నమెంటు వారును తమ వాంఛితులను బాగుగ పాటింతురేదనియు, సంధిసభలో వాటిని గూర్చి యెవ్వరును వచ్చుకొన లేదనియు వారి సంకీర్ణము యుద్ధ సమయమందు తాము జూపిన రాజధక్తి అంతయు నుపద్రవము తొలగినంతనే మరపుకు వచ్చినదని మహమ్మదీయులు విశేషముగ నెచ్చుకొనుచున్నారు. అట్టి తీవ్రభావమే భారతీయు లందరియందును సామాన్యముగ వ్యాపించియున్నది. యుద్ధసమయమందు దొరతనము వారత్యంత స్నేహభావము జూపి యుద్ధము ముగిసిన గనే పౌరాధిప్తాయమునకు కృతీరేక ముగ మారుట కలనక, సర్ మై కే లు ఓ డ్యు య గు గారి వంటి అధికారులు కొందఱు బ్రిటిషు భావాలము సాధారముగ గాని ప్రజలను భయపెట్టుచు భయోత్తేజాంకములను చెప్పుచు యుద్ధసమయమున గాని కాంతసమయమునగాని రాజకీయాంధ్రోద్యమము తమ కసహ్యకరముగ నుండునని చెప్పబడవలయును ఆ తీవ్రభావ మొక్కచూడగ ప్రజ్యలించుటగను. అట్టి సమయమున రాలిటుచట్టములు రెండును సామ్రాజ్యకాసనసభలో ప్రవేశపెట్టుబడి రెండింటిలో పెక్కుమంది కఠినులుగ నున్నదని ప్రజలు తలచు వలదని మొట్టమొట్టమొదటను, అసభికారసభ్యులై కకంత్తముగ వలదని వాదించినను, కొన్ని దినముల వరకైన సాపవలసినదని తంత్రివార్తలు మంధవృష్టి కురిసినను అధికారులు వాటినిబ్రిటి నిరసించి ఎచ్చట నేదేశమున నెప్పుడు లేని నీతి కత్యంతపట్టుదలతో ప్రభుత్వమువారికి నిరాఘాటముగ కాసిందిరి. ఈచట్టమును కాసిండుటవలన గలగు నష్టములను భయములను కమిటీవారిచటవివరింపబాలరు. కాంతసమయముననే ప్రజలవైన నెట్టి సమయముననైన బహిరంగ విచారణను గోరుస్వర్యమును తొలగింపగూడదనియు, తక్కిన స్వేచ్ఛాస్వాతంత్ర్యముల తర్గింపగూడదనియు, ఏమియు నెఱుగనివారల గాదునిమిత్రము స్వాతంత్ర్యసము లొ సగు అధికారుల భంగపరుపరాదనియు చేయు ఆంధ్రోద్యమంతయు మిథ్యా వాదనమనియు, అసందర్భమనియు కొంతమంది సాయకుల స్వీయలాభార్థ మిట్టి యాంధ్రోద్యమము తలపెట్టినయు తెలుపు మాత్రమున అధికారులు సంతృప్తి మొందుచున్నారు. గంధీయ మహాశయులూనిన సత్యాగ్రహోద్యమపు మంచిచెడ్డల తర్గింపుటకీ సంఘమువారి కధికారము లేకపోయినను ఇట్టిచట్టము కాసిండుటవలన దేశమున కెంతయో కీడు మూడునని బాగుగ మనస్సునకు నాటి అత్యంతదాత్రదేశాభిమానము పురికొల్పినగాని అట్టి మహాబుద్ధి సత్తాను అట్టి మహాకీర్తికాలి ఇట్టి పనికి పూనదని మాత్రమే సంఘమువారు నెక్కినకాల్గింపగలరు. గంధీయమహాశయుని బలవంతముగ నిరోధించునంత వర కెచ్చట నెట్టి యల్లరులను సత్యాగ్రహోద్యమములను

గలిగెట్లు వైకింకవరకు తెలియ లేదని ఈ సంగతి మును వారు తెలియబరచుచున్నారు. మార్చి 30 వ తేదీని ఢిల్లీ లో జరిగిన అల్లరులను గూర్చి సంగతిసందర్భముల నరయుట కరకు పోవుచుండ అధికారుల తనని సరెస్తుచేసిరి. అతలు అల్లరు లారంభమైరి. ఢిల్లీ అధికారుల లనవసరముగ తుపాకులను ప్రజలవై నుపయోగించి అనేకమందిని చంపినని తెలియుచున్నది. నాటినిగూర్చి విచారణచేయగోరగా దొరతనమువారు నిరాకరించిరి. మరియు సంగతిసందర్భముల నంతగ తెలుపక స్థానికాధికారుల పనులకు విశేషముగ ప్రశంసించుచు నంపిన రాష్ట్రప్రభుత్వవేదికను వారు సత్యముగ ప్రకటించిరి. గంధీయమహాత్ముని ఢిల్లీకి పోనిచ్చిన అల్లర్లంతయు కాంతించియుండెనని సంఘము వారు విశ్వసించు చున్నాడు. అట్లు చేయక యతని నిరోధించుట కలన అన్యాయము వీరంగములందు అల్లరులు ప్రారంభ మయ్యెను. బొంబాయి నగరమును అల్లరు లారంభ మగుటకు సిద్ధమయ్యెను. అతలు అధికారులు వివేకము గలిగి పోలీసు నిల్వించి నైకినవహములను నిరోధించి గంధీయమహాశయుని ప్రయత్నములను హింబయు సాయకుల ప్రయత్నములను కొనసాగ నిచ్చుట కలన నెచ్చుది నెలకొల్పబడెను. అన్యాయభావముగ గంధీయమహాశయును అతని సహచరులను బొంబాయి ప్రజల నెట్లు సమాధానపరచి కాంతి నెలకొల్పినదీయు, బొంబాయి రాష్ట్రీయం దత్యంతకఠిన కాసనముల నుపయోగించి నైస్యములకు, రక్షక భటావలిని, తుపాకులకు, అగ్నిగోళములకు, విమానములకు మరఫిరంగులను ఉపయోగించి దేశమంతయు రక్తకల్లి గావించి ప్రజలకు కొరదాలతో కొట్టించి ఎట్లు కాంతి నెలకొల్పినదీయు నొక్కమాత్ర దీర్ఘదృష్టితో నాలోచింపవలసినదని సంఘము వారి కోరిక. పంజాబు రాష్ట్రాధిపతుల దారుణకృత్యములవలన దేశమంతట భయోద్వేగమును కోపావేశమును వ్యాపించెను. ప్రజలు అల్లరులకు బూసకొను నెడల కఠినకాసనముల నుపయోగించుటావశ్యకము. అట్టి సమయములందు కాంతిని నెలకొల్పటకు సాయకులందఱును దొరతనమువారికి సరదును ముఖ్యమైన సిద్ధముగ నున్నారు. కాని పంజాబు రాష్ట్రీయం దొనరించిన ట్టి కూర చర్యల కలన మాత్రీయు కాంతి నెలకొనలేదని. ప్రజలనుములు మరింత గోసీపోయు కోపావేశ అవిశ్వాసలీడముల నాలుకు కనుమూలముగనుండెను. చక్రవర్తిప్రభుత్వమువారు వెంటనే ప్రవేశము గల్పించుకొని ఈ నిరంకుశచర్యల నాటంకపరచు ప్రజలఅంద్రోద్యమమున కేమి కారణమో, దాని నడచుటలో అధికారులు మితిదాటి మిలచరించిరో కనుగొనుటకు అధికారుల నధికార సమ్మిళిత మగు సంఘము మొకదాని నెలకొల్పవలసినదని ఈ సంఘమువారు కోరుచున్నారు. మై వివరించిన కారణములవలననే ప్రజలలో అకాంతి వ్యాపించినదని ఈ సంఘమువారు నొక్కిచెప్పుచున్నారు. డాక్టరు కిర్మా, డాక్టరు సత్యపాలుగారు సరెస్తు చేసినవెంటనే అత్యంతసమం దల్లరు లారంభమైరి. ఇండియా గవర్నమెంటువారు ఏప్రిలు 15 వ తేదీని ప్రకటించినదానిప్రకారము రాష్ట్రాధిపతులకు పూర్ణాధికారము లొసగబడిన వనియు, వారు ఇష్టప్రకారము చండకాసనముల నుపయోగింపవచ్చు ననియు నున్నది. అట్టి నిరంకుశకార్యములవలననే స్థితిగతులు చక్కబడునని తలపవదని సంఘమువారి యుద్దేశము. ఇండియా గవర్నమెంటువారి ప్రకటనమున సహకార భావ మెంత మాత్రమును కనిపింప కున్నది. స్థితి ల విషయించి యున్నది. అత్యుత్తమ రాజకీయ నైపుణ్య మిపు డవసరము. ప్రజాస్వాతంత్ర్యముల గాయ నిమిత్త మిటీవల జరిగిన ఘోరాసంగ్రామమునందు కాంతిసంస్థాపనార్థము ప్రజలును ప్రభువులును ఎట్లనొనర్చుననాకారమున పనిచేసిరో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి నైజముగ నుండునట్టి సహకారోత్సాహమే యిత్తమును గాననియున్నది గాని నిరంకుశచర్యము విపరీతకఠినకాసనప్రయోగమును కాదు.

మదనమోహన మూళవ్య.

అమృతసరము అల్లరులు.

సినిమా మిలిటరీ యొక్క ప్రతినిధి క్రిందటి శుక్రవారము నాటి సాంఘికము అమృతసరమున కేగెను. గురువారము నాడు జరిగిన అల్లరులను చూచి వివరముల తెలిసికొని వచ్చెను. అయ్యది ౧౨ వ శతాబ్దమున యూరోపియన్లు వంశవర్ధి. సాక్షిం ను రౌలండ్సు గారందలలో నొకడు. దీప్యతీ గ్రామమున గారు డాక్టరు కిష్టా డాక్టరు సత్య సూర్య గారలను ఉదయము 10-80 గంటలపుడు తమ బంగారము రావలసినదని కలుగపెట్టిరి. వారిని మోటారు బుడ్లలో పెట్టి రెయిలు మార్గమున భర్తృల కంపెనీయే తెలియచున్నది. ఆ సమయమున సాంఘిక రక్షక శాసనము ననుసరించి ఈయనడి నది. ఇందుకులన కొంత అల్లరి జరుగునని అభిప్రాయము లుకొనిరి. అతే పని తెలియటకు సభ తేయుట నూ యూరేగుటయో జరుగునని వా గుకొనిరి. అందుకు ప్రతికూలముగాను నొనరించు కొనిరి. కష్టము మానీగారి యాజమాన్యమున ప్రతిభలు వీధులలోని కంపెనీ. అరెస్టు సంకతి 11-80 గంటలపుడు వరకును తటస్థముగా ఉండెను. అంతట నన్నిధములను అల్లరులు మోక్కసారి ప్రారంభమయ్యెను. అభిప్రాయములను తెలుపలేదు. పాపులరులో అంగములన్నియు మూయబడినవి. 12 గంటలపుడు ఊరేమెరుగి కెదరును బయలుదేరెను. రెయిల్వేస్టేషనునకు సినిమావైకులను బలవంతము గభావుటకు వారు యత్నించెరి. అంతట తుదకువలన వారిని నివాసములను వచ్చెను. కష్టము బాటింగుగా యాజమాన్యమున ఆర్థికదళముకంటెయూ, దీప్యతీ నూపరించెం దేయవారి యాజమాన్యమున బాటింగు ముకంటెయూ వారిని తెలుపలేదు. సాధారణముగా ముకంటెయూ ప్రత్యేకముగా తేలునో అయ్యెను ప్రతి వర్గమునుంచుబడినది. పదాధిపత్యము అనుభవము అయ్యెను చేయబడినది. ఆర్థిక దళములను బయలుగ పదాధిపత్యముల నుంచుబడినది. యాత్రికులను ఈ లోపల ప్రభుత్వ లోకము లాశ్రయములకును యాత్రికులను యాత్రికులను. ఆర్థిక దళము లొడ్డుప్రక్క ముకంటెయూ. ప్రభుత్వమునకు సేవలు చేసెను. ప్రభుత్వమునకు సేవలు చేసెను. అంతట ప్రభుత్వమునకు వారి నాపివేసిరి. బల ప్రతిభము ప్రభుత్వమునకు సేవలు చేసెను. ఇందు నీ షట్టరి యిట్లుండ మరెయ్యక ముకంటెయూ చేయవలసినది. వారు శేవనలు బ్యాంకును, చార్జ్ బ్యాంకును ఎలయెన్ని బ్యాంకును, బ్యాంకును, ముకంటెయూను, పంచాయతీయమునకు ప్రచారమును వానినియును తగులబెట్టిరి. శేవనలు బ్యాంకునందలి ప్రాజెక్టు స్కాట్టు గారలను, అలయెన్ని బ్యాంకు నునందలి జి. ఎం. ధాన్యముగాను చంపబడిరి. తెలిగ్రాపు ఆఫీసు నెరిపించిరి నానిచుట కాపలామున్న వారును తెలిపెను వారిని తెలిపేసిరి. అల్లరిముకంటెయూ చుట్టుముట్టికను పయ్యుటో గాల్గునీకను పనిని నిర్వహించుకొను చంపెను ప్రత్యేక ప్రతి సార్వము.

మ్యూన్సిపల్ కమిషనరులు పి. ఇ. ఇ. జాగూరు గారు మరియు యూరోపియన్లతో గలపి అతి వాగ యాకంతో చెప్పించుకొనిరి. అతడిట్లు చెప్పెనున్నాడు:— 12-40 గంటలపుడు శేవన సరమున ప్రతిమిద బోవుచుంటిని. బ్యాంకును శేవనమును గుంపు వా కెయ్యెను. వారు నన్ను చూడలేదు. తిన్నగా శేవనలు బ్యాంకు నకేగి ప్రాజెక్టు స్కాట్టు గారలను పిలిచిరి. బ్యాంకులో గమియు జరుగలేదు. ప్రతి దడవినతేమియు వివరబడిలేదు. పిమ్మట శేవన బ్యాంకునునందలి వా ఆఫీసునుబోయి అంతటముకంటె తెలుపిరి “వాళ్లు పనివా డ్రెజును చంపేసిరి. లాటిలనుబట్టు కొరం” దని కేటెలు వేయసాగిరి. అసమయమున జి. ఎం. ధాన్యముగాను తెలిపెనుకొని నన్ను బిలిచి “ఈ సమాన అంతయు శేవన?” అని అడిగి. అంతట తెలిపెనుకొనియెనని. పిమ్మట మరెయ్యక దాలో మాట్లాడుద ముకంటెయూ దానికి సవాంతరముగలిగెను. పిమ్మట ముకంటెయూ కేటెలువేయచు చెలరేగ సాగెను. మొట్టమొదట బ్యాంకునునందలి పోస్టాఫీసు కూర్చి వేయబడినది. అది మాట్లాడుకొనుకొన్నది. మొదటవారు కిటికీల బ్రదలుకొట్టి, బోపిడిబిని దాని కన్ను మట్టింది. పిమ్మట వారు పోస్టాఫీసును విడిచి లూకెట్టునున సచ్చి కిటికీలను విరుగగొట్టి సాగిరి. వారందర కట్టిందిచు తుపాకీయన్నది గాని ఇంతట సాగిరివారు రచికినది. వారి నాయకుడు తుపాకీల గాల్గువాళ్ళుపించుటను శేవన వింటిని. అంతట ముకంటెయూ గల్గును. పిమ్మట పోలిసువారు వెంటనే ఆఫీసువిడిచి పోయిరి. నన్ను పొమ్మని. శేవనలు వేసిరిని నన్ను విడిచివెట్టి పిమ్మటముకంటె ప్రాజెక్టు స్కాట్టు గారలను లాటిలతో కొట్టిచంపిరి.

సిక్కు గుమాస్తా యొక్క దొక పెద్ద బీరువా వానినొకడే వారిని చాచి రక్షించుకొను, గాని కార్యము లేకపోయెను. పిమ్మట ఆఫీసును కొల్లగొట్టి అయిదారుడల నగదును దొంగకొనిపిమ్మట వారు కిరగనూ నెపాసి ఆకా ర్యాలయము (శేవనలు బ్యాంకు) ను లిగించెట్టిరి. ఇదివాపై ముగియు భద్రముగా తాళమువేసి యంచుబడినది.

పూర్వముగాను చాల సిబ్బందితో బెర్లిన్లో ప్రవేశించిరి. శ్యామూర్తి బాగేవు డీనుగారు జ్యునియరిరి.

కెయిలోలో శేవనలు తొందరగా లేక, బాంతెంత ముగ నన్నది (పభుత్వము వారు ప్రికటించుచున్నాడు).

తుపాకీ:—సిక్కు లోత్రాలో గొప్ప గాలివాన వచ్చి అనేక కట్టడములు కూలిపోయినవి. ఒక షాసీ చనిపోయెను. బల్గాచియా యొక్క ఆగ్ని ప్రమాదము సుయతము కలిగినది.

సెటిలు, బియ్యము, నూనెయొక్కత్రములలో కలిపిన నవ్వులనూనె, కొబ్బరినూనెను, పరిశుద్ధముగ తయారు చేయబడును. భరలు సరసముగ నుండును. (1608)

లాసలు:—పి. యన్. వెంకటేశ్వరలనాయుడు ముగ్గురు అంతు కలిపిన విషయము బరంపురం నుంచును.

పాత్రా పరచునది 1919 లో మే 2-5 రోజు శుక్రవారము.

అర్జునులు	అర్జునులు	అర్జునులు	అర్జునులు	అర్జునులు	అర్జునులు
అర్జునులు	24 గంటలలో	24 గంటలలో	24 గంటలలో	24 గంటలలో	24 గంటలలో
గోపాలకృష్ణ	91.4	78.8	0.08	0.28	0.88
నాగేశ్వర	* 89.2	81.2	...	0.86	0.89
కాకానాథ	* 99.2	78.1	...	0.14	0.65
బండరు	95.2	78.2	...	1.50	0.62
గుంటూరు	99.6	78.4	...	0.28	0.68
నల్లూరు	98.8	77.2	...	0.10	0.42
చంద్రావతి	95.8	78.5	0.60
ప్రొద్దరాజు	104.0	78.4	...	0.85	1.00
అనంతపురము	108.0	78.6	...	1.80	0.45
బల్లారి	* 105.8	77.7	...	0.12	0.91
కర్నూలు	106.0	80.0	...	0.10	0.69
కడప	105.6	81.6	0.52
తెలంగాణ	96.8	71.7	...	0.44	1.54
కల్లూరు	* 100.5	76.6	...	0.08	1.40
కలము	* 102.5	79.0	...	1.00	2.04
కోయంబూరు	* 99.5	74.9	...	1.28	1.67

సర్వత్ర వాయుభారము కొద్దిగ తగ్గుచున్నది. పడమటి తీరమున అమాంశవర్షము. వాయువాస్త్రీ నిన్నటికంటె యున్నది. వాయువు చాలమందముగ నన్నది. వాయువు క్రమముగ లేని పడమటితీరమున తప్ప వాయువు దక్షిణముఖముగ పీచుచున్నది. మధ్యమోష్ణము హెచ్చినది. అది యంకన తూర్పుతీరమున మునుముకంటె తక్కువగును. పడమటను ఎక్కువగును కలదు. క్షణికేంద్ర చెన్నపురి తీరమున మునుముకంటె తక్కువగును. తక్కువగునట్లు ముఖ్యముగ మైసూరులో నది యెక్కువ. తూర్పున రాత్రికడ కిక్కిరింపుచున్న మునుముకంటె నున్నది. మైసూరులోను, కొండ ప్రాంతములందును వాయువునందు ఆర్ద్రత కొద్ది కిక్కిరింపుచున్నది. తూర్పుతీరమున అపొచ్యుడల అధికముగ నున్నది. దక్కనలో వచ్చుచున్నది. దక్షిణమునను, తక్కువగునట్లు కొద్దిగ వచ్చుచున్నది. ఉరుగు లురుముటలేదు, కొద్దిగ మే. కొలంబోలో 0.25 అంగుళము ను పడెను.

శేషము అంగము, అక్షంకు వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

Aitchison Chief's College Prize Distribution.

Sir Michael O'Dwyer's Speech.

(Delayed in Transmission).

LAHORE, April 30.
Presiding at the annual prize distribution of Aitchison Chief's College, Lahore, on Wednesday, Sir Michael O'Dwyer said he would not make a long speech on this occasion as it was a time for action and not words. He congratulated the staff of the college and boys, past and present, on the worthy part they had played. The record of the students of the College from the Maharaja of Patiala downwards in respectable spheres had been a great one and proved their loyalty to their King Emperor. The College had been a great support to law and order in these troublous times. He would not make a comparison with other Colleges. That some of these had brought discredit on themselves was a matter for separate consideration. Marshal Law had come and the College had lent a hand in perfecting its arrangements. He hoped this would be their only experience of the state of things in the province and that it would be only a matter of interesting and instructive retrospect. This would be positively his last opportunity of addressing them and he would say that he was much impressed by a loyal and excellent work on both past and present students in and outside the province which had brought distinction to the College and a great reputation to themselves and their families. There had been disorder in the province but as they knew good order was gradually being restored and if owing to these circumstances he had stayed in the province longer than he had intended it had at least served to give him pleasure of being among them.

Open Letter to Mr. Gandhi.

Abandonment of Satyagraha Movement Urged.

The Hon'ble Mian Mahomed Shafi has written an open letter to Mr. Gandhi in to-day's "Civil and Military Gazette". After praising Mr. Gandhi for his fight in South Africa, Mr. Shafi says:—The use of passive resistance in South Africa was one thing and its adoption as a political weapon among 310 millions of his countrymen a vast majority of whom are illiterate and easily moved by passionate appeals to causes of action the serious consequences of which they are for the moment incapable of realising, is something entirely different. Mr. Shafi concluded his letter thus:—The high flights in the realm of idealism are beyond the power of Indian masses. They are not a crowd of Rishis having unshakable faith merely in soul force. Here lie dormant forces and passions such as have already been roused in Russia, mutually self destructive and ruinous of ordered progress. It is the sacred duty of all true lovers of India to beware of them. It should be their sacred task by constitutional methods to co-operate with British statesmen in the gradual realisation for our country of the ultimate goal embodied in the solemn declaration of the 20th August, 1917. I appeal to you in the name of the sacred cause we all hold dear to abandon passive resistance. You have already seen for yourself the grave results of this impracticable and disastrous movement. Its resumption is bound to involve heart rending consequences, many times serious than those we have just seen. You, I know, are inspired by a genuine love for the cause of our home and motherland and I sincerely trust that this appeal for the final abandonment of passive resistance made to a patriot like yourself will not go unheeded.

Censorship Abolished.

SIMLA, May 1.
The inland press censorship which was reimposed as a temporary measure during the recent disturbances has now been abolished.

Maharaj Kunwar Bhopal Singh of Udaipur has placed at the disposal of the Government of India the interest payable on three lakhs invested in 5½ per cent war bonds 1921. The money will be devoted to the Imperial Indian Relief Fund.

Social Relations between Indians and Europeans.

Discussion in Bombay Paper.

BOMBAY, May 1.
Quite an animated discussion had been going on for some days past in the columns of Bombay newspapers on social relations between Europeans and Indians. Mr. E. W. Fritchley, an old European resident of the city and a well known architect who has taken considerable part in these discussions, in a letter to the press to-day, suggests the formation of an association of Europeans and Indians to take up the following work:—
1. Preparation of leaflets containing hints as to proper conduct and manners when in contact with the people of other communities. These could be worded so as to be of help to Europeans as well as to Indian. They should be published in both English and vernaculars and extensively distributed.
2. Protection of persons of other communities from improper treatment by a member of one's own community.
3. Investigating cases of disputes or grievances such as the result of strikes. At present there is nobody to whom such matters could be referred and consequently H. E. the Governor is appealed to which is scarcely fair, as he has enough burdens without being drawn into settling industrial disputes.
4. Consideration of matters concerning material, social and national welfare of the country in general.
Mr. Fritchley thinks the association, if earnestly taken up is likely to seen embody in its membership the best blood in the country both Indian Anglo-Indian and European, and prove an invaluable aid to the Government. Mr. Fritchley is lecturing on the subject next Sunday.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1919-వ సం॥ మే నెల 2-వ తేది

శుక్రవారము

స్కూలు పైనలు పరీక్షలు

శ్రమపడిచదివి, పరీక్షలో విజయము గలుగునని ఆశింపబడుచున్న స్కూలు పైనలు విద్యార్థుల నేకులకు, తిరిగి పరీక్షలు జరుగునను వార్త ఆశాభంగము కలిగించకమానదు. అన్యభాషాభ్యసనముతో గూడుకొనిన విద్య, మనస్సున కెంతయో నాయాసము గలిగించు ననుట, అనుభవైక వేద్యమే. పరీక్షలో జయముందినగాని, జీవనమున కాధార మేర్పడదను మనోవ్యధ, పరీక్షాభయము నధికము జేయుచున్నది. ఏటికి బోడుగ పరీక్షా వ్రతములు వెల్లడియగునని, నిర్దోషులు బోనయ్యెడి బాధ యమితము. పరీక్షావ్రతములు ముందే దెలిసినవి, స్కూలు పైనలు బోధువారు నమ్మి యుండవలెను. ఉత్తర సర్కారు లయిదు మండలములందు మాత్రమే యివి వెల్లడియై, మిగిలిన మండలముల కివి ప్రాకటేదని దలచుటకు, బోధు వారి కేమియాధారము గలదో తెలియదు. పరీక్షా వ్రతములు చెన్నపురిలో నచ్చువేయబడుచుండు నపుడు, చెన్నపట్టణమునందు గాని తత్పరివర ప్రాంతములందుగాని, అవి వెల్లడిగాక దూరమున నున్న గంజాము, విశాఖపట్టణము, గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు మండలముల విద్యార్థులకు మాత్రమే తెలిసినవి యూహించుట మిగుల కష్టము. పరీక్షావ్రతముల నిచ్చెడి పరీక్షకులు సయితము, ఉత్తర సర్కారులకన్న, చెన్నపురి, దక్షిణ మండలములం దధికముగ నుండుటచే, వ్రతములు వెల్లడియైన సంగతియే నిశ్చయ మగుచో, రాజధానియం దంతటను నవి దెలిసియుండవలెను.

వ్రతములు, ఉత్తర సర్కారులకే ముందు వెల్లడి యయ్యె నని వాదసౌకర్యార్థ మంగీకరించినను, నవి సర్కారుల సరిహద్దుల దాటి పోక నక్కడనే నిలిచియుండె నని తలంచుట కేమాత్రము వీలుండదు. వదంతి బట్టి యన్ని మండలములకు నవి వ్యాపించియుండె నని తెలియుచున్నది. గంజాములో నొక పాఠశాలయ, విశాఖపట్టణములో నొక పాఠశాలయ దప్పిన, అయిదు మండలములలోని బాలురెల్లరు 8,9 మేయి తేదిన ఆంగ్లభాష ఆంగ్ల దేశ చరిత్ర, గణితములలో తిరిగి పరీక్ష నియమసియున్నది. మిగిలిన మండల బాలురకు లేని శ్రమను సర్కారుల బాలురు భరింపవలసియున్నది. ఈ శ్రమ యటుండ, తెలుగు దేశమునకు ప్రత్యేకముగ కళంక మాపాదించబడుచున్నది. ఇం దెంతనెఱుక సత్యము గలదో, ఆంధ్రనాయకులు తప్పక విచారింపవలసి యున్నది. అన్ని మండలములందును, పరీక్షావ్రతములు వెల్లడి యయినచో, రాజధాని బాలురెల్లరును పరీక్షను సమానముగ జరుపుట యుక్తము. అటుల గానిచో, ఉత్తర సర్కారులలో గూడ పరీక్షను జరుపకుండుట భావ్యము. సర్కారులందయినను, రైల్వే నడచెడి మార్గమునున్న పట్టణములందే వ్రతములు వెల్లడి యగునుగాని, మారు మూలలం దివి దెలిసి యుండనేరవు. కాని, తారతమ్య మెక్కడను చూపింపబడుట లేదు. అట్టి స్థితిలో ఉత్తర సర్కారులకును తదితర భాగములకును జాబుబడుచున్న తారతమ్య మేమాత్రము యుక్తముగ లేదు.

ఇంకొక విషయము. తిరిగి జరిగెడి పరీక్షల తేదీ నెల 8, 9 లని నిర్ణయించబడెను. పరీక్షా సకలమునుండి, ఎటులెటుల తప్పించుకొని, కొంత విశ్రాంతి ననుభవించుచున్న బాలురు తిరిగి పుస్తకములను వలైవేయుట కీ స్వల్పవ్యవధి ఎంత మాత్రము చాలదు. మాసమునకును వ్యవధి యున్నగాని, బాలురు తిరిగి సుస్థిగులుటకు వీలుండదు. ఇంతటి యవ్యవధిగ కరీక్షను జరుపుటచే, బాలురకష్టము లినుమడించుట సత్యము. పరీక్షలు తిరిగి జరుగు నను వార్త బాలురలోనే గాక, మిగిలిన వారలలోగూడ నుద్వేగము గలిగించినది. రాజమహేంద్రవరము మొదలగు గ్రామములలో, బహిరంగసభలు జరుగుచున్నవి. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో విషయమే వెంటనే శ్రద్ధ దీసి కొనవలసియున్నది. పరీక్షలు జరుగు కాలవ్యవధి యత్యల్పము. పరీక్షల నాపీవైచుటగాని, పయ్యవి రాజధానియం దంతటను జరుగునటుల జేయుటగాని వీలుగానిదో, కాలవ్యవధివైనను విస్తరింప జేయుటగాని ఆంధ్రప్రదేశ్ లులు బూనుకొనవలెను. ఈ పందర్భమున, విద్యార్థు లొక్క విషయమును గుర్తించవలెను. దోష మొనర్చిన బాలురకెవరును సానుభూతి జూపనొకరు. దోషులతో బాలు నిర్దోషులుగూడ నవ్వుపడు చున్నందులకే, ఎల్లరు నగచెదరు. కొలదిమంది బాలురు గావించెడి దుష్కార్యములక నేకులు నవ్వుపడుచున్నారు. ఇందు వలన గలిగెడి లాభ మెవరికిని లేదు. వక్రమార్గముల నవలంబించుటవలన కలిగెడి తాత్కాలిక విజయము మిగుల గర్హ్యము. న్యాయబుద్ధి విద్యార్థి దశయందే గలుగవలెను. అపుడు నాలుకొనిన బీజములే, భావిజీవితము నంతను నిర్ణయింప గలవు. పరీక్షలో గలిగెడి విజయమే, జీవితవర మార్గము గాదని బాలురకు బోధపరచి, వారిని సవ్యమార్గముల నడిపించెడి బాధ్యత యుపాధ్యాయులవై గలదు. అల్పసంఖ్యాకుల కార్యములందరి కెటుల నవ్వము గలిగించునో, విద్యార్థులు గుర్తించి, జాగరూతతో మెలంగుట భావ్యము స్కూలు పైనలు బోధువారును, నిర్దోషులగు విద్యార్థు లెట్టి శ్రమలకు లోనయ్యెదరో గ్రహించి, స్వల్పసంఖ్యాకులగు వారి దోషముల కెల్లరను శిక్షింపక, పరీక్షావ్రతములను విరమించుట భావ్యము. అటుల గాదేని, ఉత్తర సర్కారులవైని ప్రత్యేకముగ నవనింప మోపక, పరీక్షల కాలవ్యవధి నొక మాసము వరకైనను పొచ్చింప గోరెదము.

ఆత్మనిగ్రహము

దేశము అశాంతిపూరితముగ నున్నపుడు, పాలకపాలిత లుభయులు ఆత్మనిగ్రహము నవలంబించుట ధర్మము. గాంధీ మహామహుడు, ప్రజల ఆత్మనిగ్రహ మవలంబించునటుల, శిక్షణము నొసగుచున్నాడు. హర్షి మెరుగారు నిర్బంధింపబడగనే, బొంబాయి కలవరపూరిత మగునని ఎంచి, అధికారులు శాంతిస్థాపనమునకు వలయు ఏర్పాటుల నన్నిటిని సుస్థిగము గావించిరి. కాని, గాంధీ మహాశయుడు, భావతీవ్రత నొకమాత్రమును గనుపరుప జనదని ప్రజలకు బోధించెను. ఇంద్రజాలమోయనునటుల, ఒక్కయ సమ్మతిసభయైనను జరుగలేదు. శాంతి కెక్కడను భంగము కలుగలేదు. సైనికులకుగాని పోలీసువారికిగాని ఆయాసము గలుగలేదు. గాంధీమహాశయుని నాయకత్వము క్రింద, బొంబాయి నగరము శాంతి కాలవాలమైయుండెను. ఇందునుబట్టి గ్రహింపవలసిన దేమి గలదు? గాంధీ మహామహునివై నిర్బంధముల విధింపక, అధికారులు వారి తోడ్పాటు గైకొని

యుండినచో, ఎట్టి యల్లరులైనను సమసిపోయి యుండెడివి. ఈ సమయము దయినను, గాంధీ మహాశయుని సహాయము సధికారులు చేకొనుచో, శాంతిస్థాపనము నులభసాధ్య మగుననుటకు సంది యము లేదు. బొంబాయి పౌరులు చూపిన ఆత్మనిగ్రహమునే, హిందూ దేశములో నితర భాగముల ప్రజలెల్లరు జూపి, ఎంతటి కష్టపరిస్థితులందయినను దౌర్జన్యమువంకకు బోకుండుచో, దేశమున మరియొకమారు శాంతివాతావరణము ప్రబలి, సక్రమమందోళనము కొనసాగుటకు చక్కని అవకాశ మేర్పడును. గాంధీ మహాశయుని యుపదేశము, పాలకపాలితులలో నాత్మనిగ్రహము పురికొల్పుగాక!

సఖ్యత

భారతీయులకును, ఆంగ్లేయులకును సఖ్యత గురురవలెనని, పలువురు వ్రాయుచున్నారు. ఇంత ఎరకును సాంఘిక సఖ్యత యుభయులకును గురురుటకు ప్రయత్నములు జరిగినవి. తోటవిందులు, ఫలాహారములు, సమావేశముల నేకములు జరుగుచునేయున్నవి. కాని పలువిధ సమావేశములందును, యూరపీయుల యాధిక్యత, దేశీయులయొడ యాదరణభావము గనుపరుపబడుచున్నవి గాని, సమాన సహచర్య మంతగ గాన్పించుటలేదు. ఇం దాశ్చర్య మెద్దియు లేదు. యూరపీయులకున్న రాజకీయపు హోరాభారతీయులకు లేదు. అందుచే, నుభయులును సమానస్థాన మాక్రమింపజాలరు. సమానస్థాన మేర్పడినగాని సహచర్యము గలుగ జాలదు. కావున, ప్రస్తుత మిపు డవసరమగునది రాజకీయ సఖ్యతయే యని, సర్ నారాయణ చంద్రావర్మగారు టైముస్ ఆఫ్ ఇండియాపత్రికకు వ్రాయుచున్నారు. సోషలు రిఫార్మరు పత్రిక గూడ యిటులనే వ్రాయుచున్నది. ఉభయసంఘములకును సహచర్యము బలపడవలయునని, తమతో బాలు భారతీయులకు రాజకీయ సమానత్వము గలుగునటుల, యూరపీయులు కృషి సలుపవలయును. ప్రజలు గోరునది, దయాధర్మము గాదు. న్యాయము తమకు చేకూరవలయుననియే గోరుచున్నారు. ఇట్టి కోర్కెను ఆంగ్ల దేశీయులు సఫల పరచుచో, రెండు సంఘములకును ఎడతెగని సఖ్య మేర్పడు ననుటకు సందియముండదు.

ఆంధ్ర ప్రకాశిక

30 ఏప్రిలు తేది ఆంధ్రప్రకాశిక యిటుల వ్రాయుచున్నది:

“మే నెల మొదలు ప్రకాశికను వారమున కొక వార్యాయము ప్రచురింప దక్షిణ ఇండియా ప్రజా సంఘమువారు నిశ్చయించి యున్నారు. ఇందుకు పేపర్లు తెప్పించుకొనువారు క్రమముగ సొమ్ము చెల్లించమియు, కొన్ని గ్రామాదుల వారికి, అనగా ప్రతిదినము తపాలా డెలివరీ సౌకర్యము లేని వారికి క్రమముగ పేపర్లు అందక పోవుటయు, ఒకవేళ అందినను నాలుగైదు సందికలు యేకకాలమున డెలివరీ యగుచున్నవని ఫిర్యాదు లందుటయు, ఇవియే కారణములు. వలసినంత ప్రోత్సాహము లేనియెడల, ఎట్టి ప్రయత్న మైనను వెనకంజవేయ పొసగుట సహజమేగాన, అట్టిస్థితి! ముగ్గుదియైదేండ్ల కనంతరము ప్రకాశిక తేదీపడు విచారకర మని ప్రకాశాభిమానులు పరిగణింతురు గాత.”

కాంగ్రెసువత్తుము బూని, ఏ. సి. పార్థసారథి నాయుడు గారి యాజమాన్యమున చిరకాలము ద్వైవారపత్రికగ దేశ సేవ యొనర్చిన ఆంధ్రప్రకాశిక, కాంగ్రెసు ప్రతిపక్షుల యాజమాన్యమునకు

దీనినికొనబడి, దైనికపత్రిక యొక్క ప్రోత్సాహము లేమిచేతుడకు వారపత్రిక మారుట పంతావ కరము. తమిళభాషలో, దైనిక పత్రిక లనేకములు వర్ధిలుచుండుట జూచిన, ఆంధ్రు లింకను వెనుకంజ వైచుచున్నటుల స్పష్టపడు చున్నది.

కీర్యములు భీమాకంపెనీ

ఈ కంపెనీవారి 1918-వ సంవత్సరపు నివేదికము సర్వరాశివృద్ధిని జూపుచున్నది. 1918-వ సంవత్సరమునా గావించబడిన, మొత్తపు భీమాలు రు. 1,19,44,600 రూప్యములయ్యెను. ఈ మొత్తము పూర్వపు మొత్తము లన్నిటిని మించినది. పెనుకటి పత్తరపు మొత్తముకన్న 35 లక్ష లధికమయినది. సంగ్రామ పరిస్థితులతో సములము, అభివృద్ధినే జూపుచుండుటచే, ప్రజల కీకంపెనీ వారిపై నత్యంతవిశ్వాసము గలదని తేలుచున్నది. కంపెనీవారి నిలువధన మిపుడు రు. 4,89,93,905-7-11 లని తెలియచున్నది. పాలసీ హోల్డరుల కీ మొత్తము తగిన పూచీ నిచ్చుచున్నది. ఇందుపై వడ్డీ సంవత్సరమునకు 100-కి 49 పైగా సమకూరినది. 1918-వ సంవత్సరమునకు, 100-కి 30-వొప్పన పేరుహోల్డరులకు డివిడెండు నీయవచ్చునని డైరెక్టరులు నూచించిరి. ఇటీవల దేశమునందు పెచ్చుపెరిగిన విషజ్వరవ్యాధిచే, ప్రాణము లెంత క్షణభంగరములో తెలిసినది. భీమా జేముట కనేకు లాతురము జూపిరి. ఓరియంటలు కంపెనీలో భీమాజేసిన వారిసంఖ్య విశేషముగ నందుచే హెచ్చినది. డైరెక్టరులలో సగము మంది భారతీయులు గలరు. కంపెనీకి బొంబాయినగరమునందే ప్రధానస్థానముగలదు. ఇట్టి కంపెనీ భా తీయుల ప్రోత్సాహమునకు పాత్రమని, పేరుగ జెప్పు నక్కరలేదు.

ఆంధ్రదేశ సహకారసభ

ఆంధ్రదేశ సహకారసభావ్యక్తతను నిరూపించుచు గూడూరు రామచంద్రరావు, సూరి సరసింహశాస్త్రిగార్లు వ్రాసిన లేఖను 26 ఏప్రిలు తేది పత్రికలో ప్రచురించియుంటిమి. ఆంధ్రదేశమునకు ప్రత్యేకసహావేశ ముండవలయు ననుట నిర్వివాదాంశము. సహకార సంఘములలో సభ్యులు చాలవరకు ఆంగ్ల విద్యాప్రావీణ్యములేని వారుండుటసహజము. తమిళభాషలో కార్యక్రమము జరిగిన ఆంధ్రుల కగమ్యగోచరముగ నుండును. ఆంధ్రభాషలో జరిగిన తమిళుల కగమ్య గోచరముగ నుండును. ఆంగ్లభాషలో జరుగు కార్యక్రమ మనేకులకు తెలియనే తెలియదు. ఇందుచే, భాషాభాష ప్రజలును ప్రత్యేకసహావేశ జరుపుట యవసరమని నిశ్చయ మగుచునతియ గాక, ఆంధ్రదేశమునకును, తమిళనాడునకును, ప్రత్యేక సహకారసమస్యలు గల రాష్ట్రీయసభలో నీ ప్రత్యేక సమస్యలు చర్చింపబడ నేరవు. ఆంధ్రులకు సహావేశ మవసర మగుటయేగాక, మునుకు ప్రత్యేక రిజిస్ట్రే రుండుటనూ మగుచున్నది. ఈ విషయముల నన్నిటిచి, కార్యసాధనమునకు గడంగుటకు, సహకారసహావేశమును త్వరలో గూసరమని, ఆంధ్రులను హెచ్చరించుచు

అమృతసరపు అల్లరులు: ప్రభుత్వ ప్రకటన: అమృతసరపు అల్లరుల సందర్భము జాబు ప్రభుత్వ ప్రకటన మొక క్రొత్తమును దెలుపుచున్నది. 12 వ తేదిన, అవపు రైల్వే స్టేషనునందు రైలుప్రయాణికుల కీర్వాణులు (క్రిప్పాణములు) దీనినికొనబడుచుండెను.

ఒక పెట్టెలో సిక్కు కన్యలుండిరి. వారిని తీసికొనివచ్చుచున్న ముగ్గురు పురుషులు మరియొక గదిలో నుండిరి. కమిషనరుగారు చేసిన విచారణ బట్టి, ఆయుధములకొరకు స్త్రీలు పరిశోధింపబడిరని, స్పష్టమగుచున్నది. కాని, స్త్రీలు మాత్రమీ నిషయమై కమిషనరుగారితో విన్నవించలేదని దెలుపబడినది. స్త్రీలకు సహజముగ సిగ్గుచేతనే, వారిటుల గావించి యుండనోవు. స్త్రీ ప్రయాణికులను, పురుషు లెంతమాత్రము పరీక్షింప బూనుకొన గూడదనియు, అట్టికార్య మొనరించుచుండ కనుగొనబడినవారు శిక్షార్హులగుదురని, ప్రభుత్వమువారు దెలుపుచున్నారు. భయంకరముగ నైనిక శాసనముక్రింద, చర్యలు దీనికొనబడుచున్నపుడు, తాబేదారు లధికారములను మితిమీరి యుపయోగింప కుండునటుల కనిపెట్టి యుండుట ప్రభుత్వధర్మము.

స్థానిక వార్తలు

మహాజనసభ:— తిరుచినాపల్లిలో జరుగబోవు 25వ మదరాసు రాష్ట్రీయసభకు అభ్యర్థుని పేర్కొనుటకై యీ సభవారి సమావేశము యీ నెల 6 తేదీ సాయంత్రము 5½ గంటలకు సభాభవనములో జరుగును.

వి. ఆర్. హైస్కూలు, (నెల్లూరు):— ఈ పాఠశాల్యాధిపతులకు యీ నెల 8 తేదీ సాయంత్రము 8 ని వారము 5½ గంటలకు బహుమతుల నొసంగబడుచు క శ్రీనివాసస్వామిగారు (బి. ఏ. బి. ఎల్.) బహుమతులను పంచిపెట్టెదరు.

మద్రాసు నైనిక సంఘము:— ఆర్. బాడుగారు మదరాసు నైనిక సంఘమునందలి సభ్యత్వమునకు రాజీనామాయించుటను వారిస్థానే లెప్టి నెంటు కర్నూలు సి. ఎల్. మాగ్నాయకు ఆర్. ఇ. సి. ఎం. జి., గారు సభ్యులుగ నియోజింపబడిరి.

నిమ్మజాత్యుద్ధారక సంఘము:— వైసంఘము వారి యాజమాన్యముక్రింద చెంగల్పట్టుజిల్లా తిరువల్లూరునందు ఎల్లండి సాయంత్రము 6 గంటలకు స్వామి బ్రహ్మనందుల వారు, ఎం. ఆర్. జంబునాథముగారు సంఘాక్షేపణలను గురించి మాటలాడుదురు. డబ్లియు. కృష్ణస్వామిస్వామిగారు సభాధిపత్యము వహింతురు.

మదరాసు లేబరు యూనియను:— నెల 8 తేదీ కనివారము సాయంత్రముల వారము ఆరణ్యలో యీ స్కూల్ గారు గూ.

గాంధీమహాశయుని మరియొక ప్రకటనము.

గాంధీమహాశయుడు ఈ దిగువ ప్రకటనమును సత్యాగ్రహ ప్రచారములలో అంతరహతముగా ప్రచురింపబడుచున్నాడు.

సోదర సోదరీచరుణులారా:— హర్షిమానుగారి ప్రవాస కిత్తై ప్రజలలో ఉత్పతయగు భావోజ్జ్వలము బహుళం జేరినది. ఈ విషయములో ప్రజల అభిప్రాయమును వెలిబుచ్చుటకు తగినమార్గము నేర్పరువలయునని కోరుచున్నాను. ఈ కోరిక సహజమైనది యగును. హర్షిమానుగారి తీసికొనిపోవునట్లుడు కాంతముగా యుండుటయే ప్రజల భావమును వేరొల్ల జేయును. సత్యాగ్రహముగల అన్ని స్థలములందు కాంతముపుట్టి వర్ధిలునని నాయొక్క దృఢనమ్మకము. నగరమంతను ఇట్టిరీతిగ కాంతి వర్ధిలించుటకు ప్రభుత్వమువారు కూడ హాకీర్యపోవుచున్నారు. ఇదియొక హాకీర్యముకాదు. హర్షిమానుగారిపై, ప్రభుత్వమువారు చేసిన చర్యకు ప్రజలలో భావోజ్జ్వలము విపరీతముగా యున్నదని తెలియును. ఈ ప్రజలభావోజ్జ్వల ప్రచర్యమును వేరొకమార్గముగా నడువకుండ ప్రభుత్వమువారు వైరికబలములను అసాధారణముగా హెచ్చించి తగిన కట్టుబాటులు చేసిరి. బొంబాయిలోని నైన్యదళము పనిలేకుండ యుండుట చాల ప్రశంసనీయును. సత్యాగ్రహప్రకటనయొక్క విభాగ్యతయగు విషయము. అన్ని సమయములందును ప్రజలు ఈవిధముగ వర్ధించియుండ హిందూజాత రాజ్యాంగము మహోన్నతస్థానమును ఆక్రమించును. హర్షిమానుగారు మధ్యవర్తిత్వము తగినపద్ధతులు తీసికొనుటలేదని గాని, ఇంక ఎప్పుడును తీసికొనవలసిగా తలపడవలెను. అన్ని పద్ధతులకుంటే ప్రస్తుతము మనము కాంతి నెలకొల్పియు మహోన్నతి మైత్ర పద్ధతి. అయినప్పటికిని పనిని ఆపుచేయుటకు తీవ్రముగా ఆలోచించువారలు, వారి న్యాయాచరణలలో ఒక దివపు లాభములను ప్రకాశింపజేయుట కొసంగవలయునని నేను నూచించుచున్నాను. నేను ప్రతికూల ముఖ్యముగా నుడువదలదిన విషయమును ఈ దిగువ తెలుపుచున్నాను.

ఉత్తర, దక్షిణగ్రామాల కౌత వ్యత్యాసము గలదో అట్లనే, ఇదివఱకు జరిగిన ఆందోళనములకును, సత్యాగ్రహ ఆందోళనమునకును వ్యత్యాసము గలదు. ఈవిషయమును పూర్తిగ గ్రహించిన యెడల, మన మనములలోని ఉత్తరభాటులు తొలగిపోవును. సత్యాగ్రహసభలకును ఇతర సభలకును వ్యత్యాసమును మనము చూచితిమి. సత్యాగ్రహము మరణమొక ఆధారమైయున్నది. ఈ ప్రకటనలో సత్యము, కాంతము, నైమ్మ, ఓర్పు, నిగ్గు శుభ్రము మున్నగువి చేరియున్నవి. ఇతర సమ్మేకమునకు, సత్యాగ్రహము సమ్మేకమునకు వ్యత్యాసముకలదు. మరియొక విధమగు సమ్మేకము బహుళవేదలగనే సత్యాగ్రహసమ్మేకము వలెనేనీ విషయమును ఇదివఱకే

సత్యాగ్రహసమ్మేకము వలెనేనీ విషయమును ఇదివఱకే

విదేశ తంత్రీవార్తలు

(బ్రెటన్ లింగ్)

యుద్ధ బాధ్యత.

పంచాయతీ తీర్మానము.

పార్లమెంట్, ఏప్రిల్ 28:— ప్రస్తుతపు ఘోరసంగ్రామమునకు పూచీదారులను నిర్ణయించుటకు ఏర్పరచబడిన పంచాయతీవారు ఈయనధర్మమును పూర్తిగా జగ్మనీ ఆస్త్రియా వారు తీరవాదలని తెలియజేసిరి. 1899, 1917 సం॥ పేగు ఒడంబడిక ననుసరించి 82 నేరములను వీరిపై మోపిరి. ఇందులో ఒకటియు గూడ సాంగ్రామికోద్దేశముతో జేరియుండలేదు. ఎవరెవరు ఎంతవరకు బాధ్యులగుడో తెలు నివేదికయిన పంచాయతీదారులు తెలిపిరి. పదయ్యియైదే తెలుజులను గూడ బాధ్యునిగా జేసిరి. వీరి నందరిని విచారించుటకు ఒక న్యాయసభనుగూడ ఎట్లు నియమించవలయునో మీరు జరికి తిలచుచున్నవారు.

జర్మను అధినివేశములు.

జర్మను అధినివేశముల నమస్కరము జరిపిరించి సంద్ధి ప్రక్రియన తయారుజేయుటకు నలయ సమస్యలను నేడు విదుగురు విశేషాంగములగుట గూడ సభ యొకటి సమావేశమై చర్చించుదురు. జర్మనులు తమ అధినివేశము లన్నిటిని వదలుకొనవలయునను మరలను సంద్ధిప్రక్రియలో జొరవలయునని నూచించబడినది కాని ప్రత్యేకంగా కియావోను గురించి ఒక అనుబంధమును జేర్చవలయు నని.

రాయకొరలు పయనమును తేది

పార్లమెంట్, ఏప్రిల్ 28:— ప్రాయశః జర్మను రాజు బాదు షిల్ 28 తేదీని బయలుదేరి మే 1-వ తేదీకి ప్యారిసులో ప్రవేశించెదరని ఔర్లెన్ నుండి సమాచారము తెలియుచున్నది.

పోలండు సరిహద్దు.

పంచాయతీ తీర్మానము

పార్లమెంట్, ఏప్రిల్ 28:— బాల్టికుండి చోలమునరకు పోవు రూపుకలహద్దు (బెర్లిన్ బర్లున్) కూవోడగుండా బగ్గునడితక్కుగా పోవలయునని పోలండు పంచాయతీవారు తీర్మానమును గావించుకొని రని లీ జర్మను ప్రతిక నడుపుచున్నది.

రూరుజిల్లాలో సమ్మెకట్టు.

కొలోన్, ఏప్రిల్ 28:— రూరు జిల్లా సమ్మెకట్టు పూర్తి అయినదని తెలుపబడినది. గనులకు బుద్ధిపూర్వకముగ నీటిచే ముంచెట్టుటచే అపారనష్టము కల్గినది. యద్ధమునకు పూర్వము భాగ్యవంతులగు గన్న గనులన్నియు ఇప్పుడు వీడదశయందున్నవి. గన్నగనులను కొరకలు కొరకలు

బ్రిటన్ లోని సైనిక శాసనము.

బర్లిన్, ఏప్రిల్ 28:— స్వార్టి కిట్టల ఆందోళనములన సైనిక శాసనము బ్రిటన్ లో నిధించబడినది. పత్రికలు, మొదలైనవి ప్రకటించుట ఆపుదల చేసిరి. సినీమా కంపెనీలు, నాటక కాలలు నాడిగాగల వర్షియు మూయబడినవి. ప్రజలనందరిని రాత్రి 8 గంటలనుండి ప్రొద్దున 6 గంటలవరకు బయటకు రాకుండదని ఆజ్ఞయిచ్చిరి. అనువారును పిల్లలును సాఫ్యమైనంతవరకు వెలుపల వీధులలో నంచరించకుండదు.

బవేరియా గొడవ.

బెర్లిన్, ఏప్రిల్ 28:— బెర్లిన్ లో హావమాక్ ప్రభుత్వము మరల ఏర్పడినదని మ్యూన్ఖానుండి కంటిపిచ్చిది. ఇద్దరు సాంఘిక మంత్రులు (కమ్యూనిస్టు) బంధించబడిరి. దొరకనమువారి పటాలములు రి మ్యూనిసిపాలిటీ కేసుయన్నది.

సినీమాలో అగ్నిప్రమాదము.

చార్లీ కోయి, ఏప్రిల్ 28:— సినీమా అంటుకొనుటకు లన అందరును భయపడిరి. చాలమంది భయముచే తామున్న స్థలమునుండి వీధులలోనికి దుమికిరి. 40 మందికి గాయములు కలిగినవి.

హామ్ బర్గువద్ద ఆందోళనము.

బర్లిన్, ఏప్రిల్ 28:— విన్న చాంబర్ల వద్దనున్న కొంతమంది ఆందోళనకారులు నాకాశ్రయమును కొల్లవెట్టిరి. చాలమందికి దెబ్బలు కలిగినవి. కొంతమంది మరణించిరి. సెంటు పాల్స్ వద్ద చిన్న యుద్ధము జరిగినది. పోలీసు స్టేషను పగులకొట్టబడినది. రిలీ మంది ఖయదీలు విడుదలచేసిరి.

హాంబర్గు, ఏప్రిల్ 28:— ఎట్కున అల్లర్లు జరుగుచుండుటం బట్టి పోలీసువారిని వెంటనే తుపాకులను కాలవలసినదని వుత్తరవిచ్చిరి.

బ్రిటిషు నావికాదళపరాక్రమము.

పార్లమెంట్ సగరమునకు బ్రిటిషు నావికా ప్రతినిధి గారును అడ్మిరల్ సర్ జేవిడు బెట్టిగారును వచ్చినపుడు ఫ్రెంచి పోర్టులలోని అగ్రాసనాధిపతి గారు బ్రిటిషు నావికాదళమును గూర్చియు బ్రిటిషు మంత్రులగువుని తెలిపి తేటలను ఎత్కువగా పొగడుచు మాట్లాడిరి. వారు ఇట్లు చెప్పుచున్నారు. యధారంభమునుండి ఫ్రెంచివారు నెక్కువ ఐకమత్యముగా కలిసి పనిచేసిన విక్రమవంతులవారి నావిక భటులను గూర్చి చాల ఉపాసించుచున్నది.

బ్రిటిషు నావికాదళము చాల పరాక్రమమైనది. పరాసు వారు భూమిమీద ఎంతవరకు పని చేసినాగో అట్లే బ్రిటిషు నావికాదళము మంచి యద్ధకాలములో సమాద్రము ఈసర్ మున్నగు వారి పేర్లకు ముగిసిన వారి నామముల జేవిడు

క్రీడితేములైన విట్టరుగారు.

వీనిగురించి 'టైముస్' అఫ్ ఇండియా పత్రికలో క్లాఫిం చుచు సర్ నారాయణచంద్రా వర్మగారు ఒక వ్యాసమును వ్రాసిరి. విట్టరుగారు చందావార్కున గారికి చిరవతితులు. చందావార్కుగారు న్యాయమూర్తిగ నున్నపుడు విట్టరుగారు న్యాయవాదిగ పనిచేసియుండిరి. పిమ్మట న్యాయమూర్తి పదవిని ఆలంకరించిరి. (బాంబాయి హైకోర్టు) వీరిరువురును తరుచు కలసుకొని స్నేహభావముతో ప్రవర్తించుచుండిడి వారు. విట్టరుగారికి సహజము అంగ్లేసు పోషకుడ నను గర్వ ముండెడిది. భారతీయులకును, అంగ్లేయులకును సాంఘిక భావము లేమింటేసి ఒండురులకు మైత్రీ నానాటికి చెరుచున్నదని టైముస్ అఫ్ ఇండియా పత్రికలోనున్న విషయములను నూచించిరి. ఈ యుద్ధవిపిండముండి అంగ్లేయు భారతీయులకు మైత్రీ ఎత్కుడగుచున్నదని చంద్రావర్మగారు నడిపిరి. 1885 కంటె ఇప్పుడు ఒండురులకు మైత్రీ ఎత్కువగ నున్నదని ధీని కంతకను విట్టరుగంటి ఉదారభావస్వరూపులే కాని మనిరి. ఇదియే వాస్తవమైన సంకల్పి యనిరి. ప్రస్తుతము నరము రాజకీయసమస్యలతో గూడుకొన్నవారము గాని సాంఘిక సందర్భంలో అవసరము లేదనిరి. 50 ఏండ్ల క్రితము అంగ్లేయులకును, జనసామాన్యమునకును ఇంగ్లాండులో ఎట్లు పరిస్థితులు అననుకూలముగ నుండినో ఇప్పుడు భారతీయులకును, అంగ్లేయులకును అట్లే నున్నదనిరి. జనసామాన్యమునకు కాలవసినది సాంఘిక శాస్త్రము గాదని నూ న్యాయము కాలవమునని నూ బాక్ స్టూన్ మిల్లు గారు తెలిపి యుండిరి. ఏదేశమందైనను న్యాయమున నడి కడు కట్టవడిన గాని లభింప నేరదు. అందులో ఇంగ్లాండులో మిక్కిలి స్వేచ్ఛ. అంగ్లేయులయంజెట్టి లోపములున్నను వారి హృదయము మంచిది. మనకు న్యాయము కలుగకలేనన్న వాదనో గౌరవనీయమగు భంగము గాదుండగ అత్యగౌరవముతో ప్రవర్తించి మన శాస్త్రములతో వారి మెప్పించవలయును. మన అరసరము కాబట్టి స్వార్థంత్రయమునకు న్యాయశాస్త్ర సమృద్ధిమైన సాంఘిక రాజకీయ ప్రభుత్వమునకు పేనుడనని అంగ్లేయులను ముగిసిన రులుగ నెంచి వాతో పనిచేయవలయును.

నాకాసేనాని జెల్లీకో ప్రభువుగారు కొలంబోప వోకలు టకు పూర్వము తమతో న్యాయ మొసగి సాకార్యమును సాగుచుండుటకు హెచ్. ఎం. ఎన్. న్యూజీలము నాకాపాకి తమవందనములను అసానీవీ టెడ్డుపత్రిక ద్వారా తెలియజేసిరి

అహారపదార్థములు

ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన.

మదరాసు సివిల్ సర్వైల డైరెక్టరు గారి క్రింది విషయములను ప్రకటించుచున్నారు.

అహారపదార్థముల కమిషనరు గారు, మే నెలలో, మదరాసు రాజధానివారి క్రింది ప్రదేశముల నుండి బియ్యము, గోధుమల పప్పు దినుసులు తెప్పించు కొనవచ్చునని తెలుపుచున్నారు.

కంగడేశము నుండి 5 వేల టన్నుల బియ్యము; పంజా నుండి 8 వందల టన్నుల గోధుమలు; బాంబాయి నుండి 10 లియా డేశపు గోధుమలు 2 వందల టన్నులు; పంజాబు వేల టన్నుల పప్పు దినుసులు; కంగడేశము నుండి 5000 టన్నుల పప్పు దినుసులు; మధ్య పరగణాలనుండి 5000 టన్నుల పప్పు దినుసులు. ధర్మ కర్తవ్యలందరు కంగడేశమునుండి గంగానూ, ములకు బియ్యము దినుమతి చేసికొనుటకు తప్ప అహారపదార్థములను తెప్పించుకొనుటకు ప్రయిరి విలు సర్వైల డైరెక్టరు గారినుండి పొందవచ్చును. పట్టణము జిల్లాలకు కంగడేశమునుండి బియ్యము టకు యుత్తరపులు బెజవాడయందుగల సి సర్వైలు డైరెక్టరు గారికి వ్రాసి తెప్పించుకొన

సైనికుడు శిక్షించబడుట.

యు జోసెఫ్ నెయిలు, అను సైనికు డొకడు రూపాయలు ఇతరులయొద్ద నుండి పుచ్చుకొని నను నేరముమీద బాంబాయియందలి ముఖ్యమైన లో విచారించబడి, నేరము ధని నిర్ణయించబడినను. గారతనికి, ఒకదినపు సాధారణశిక్షయు, రూ500ల ను విధించెను. అపరాధద్రవ్యము నుండి రూ500ల డికి ఇచ్చునటుల సంకేతము న్యాయమూర్తి తీర్మా

German War Aims.

Unpublished Documents.

PARIS:—The "Le Journal" has obtained from the German War Aims, as outlined in the memorandum on the establishment of Germany's domination on the Continent for at least a century. After the signing of Peace, the memorandum proposed that Germany should not tolerate on her front any neutral incapacity of maintaining its own neutrality. Germany would throw off the unbearable yoke of Great Britain in world politics, and would rather the Russian colossus. Germany should control Belgium and the whole French coast from Dunkirk to Calais, with the possession of the Channel Islands, while the mines of French Lorraine should be controlled by Germany. Herr Erzberger comprehensively outlined the creation of a German Colonial Empire in Africa. Any pretensions to Morocco were disclaimed, but Italy would obtain Tunis, Austria would have Egypt and Germany would annex the Belgian and French Congo, British Nigeria, and the French the western coast of Dehomey. Germany's demands for indemnities for war costs should not be limited to the temporary financial capacity of a State to make big payment immediately, as long term loans could be arranged. Payment by France could be arranged by reducing her budget and naval and military expenditure. Herr Erzberger admitted the necessity in fixing indemnities for considering the full reimbursement of immediate war costs, estimated at 10,000 million marks, and payment for all war damage and for the redemption of all German State debts, of which eighty per cent. were caused by Colonial and Military expenditure, and the creation of a large fund for war victims. Herr Von Bethman Hollweg, General Von Moltke and Admiral Von Tirpitz, replying, made reservations concerning details, but adhered to the main lines of Herr Erzberger's ideas.

Rioting at Hamburg.

Harbour Quarter Plundered.

BERLIN:—A mob at Hamburg yesterday plundered the harbour quarter. Several people were killed and wounded in collisions with the police. There was a regular battle in the suburb of St. Pauli. The police station was stormed and thirty prisoners were released.

HAMBURG:—Owing to serious disturbances the National Guards and Police have been ordered to shoot on the spot armed persons plundering or resisting them.

Martial Law at Bremen.

BERLIN:—Owing to Spartacist agitation martial law has been proclaimed in Bremen. Publication of newspapers, pamphlets and placards is forbidden. Restaurants, cinemas, theatres and schools are closed and all public traffic stopped. People are ordered to remain indoors from eight in the evening until six in the morning. Women and children must be in the streets as little as possible.

South African Nationalists.

British Government's Attitude.

REUTERS:—The Hertzog delegation has sent a letter to Mr. Lloyd-George asking to be received by the Government. It is understood that His Majesty's Government will be guided in South African affairs by the advice of General Botha and his Union Government colleagues.

Air Force for Australia.

Generous Imperial Gift.

MELBOURNE:—The Federal Government is establishing an Air Force immediately. It is estimated that the initial cost will be half a million sterling. The annual pay, maintenance and general costs will be a similar amount. Another Melbourne telegram states that in connection with the above the Imperial Government is making a free gift of a hundred aeroplanes, balloons, and airships of the latest design to the Commonwealth.

Rumanian Advance.

Excellent Progress.

REUTERS:—According to authoritative Rumanian information, Rumanian advance into Hungary is progressing excellently. Rumania is acting solely under orders of the Allies, purely with the object of stemming the Bolshevik advance. No permanent occupation of territory is contemplated without the sanction of the Peace Conference.

While the danger of a Bolshevik attack on Rumania is not entirely removed, it is believed that the position is well improved. The situation in Rumania is daily growing brighter. The spirit of the army is magnificent, and continual arrival of food, equipment and stores is having an excellent effect.

Antarctic Exploration.

British Expedition.

LONDON:—A British Imperial Antarctic Expedition has been med under the leadership of John Cope, a number of 1914-17 expedition. It is expected that a start will be made in June, 1920, and that a return will be effected 1926. The object of the expedition is to ascertain the nature and extent of glacial deposits in the antarctic, investigate distribution and migration of alga, meteorological and magnetic conditions in the sea and Enderby Land, and their influence on similar conditions in Australasia and South Africa, and finally to extend the knowledge of the Antarctic with a view to economic development. The famous ship "erra Nova" has been secured and an aeroplane will accompany the expedition.

War Responsibility.

Commission's Findings.

LONDON, April 23. The Report of the Commission for war responsibilities places the whole responsibility for the war on Austria and Germany. The report gives a list of 32 indictments, based on the Hague Conventions of 1899 and 1917, of crimes without excuse of any military object. It gives opinions of the degree of responsibility of the members of enemy forces, including the ex-Kaiser, and also examines the question of procedure for the creation of a High Tribunal.

The Ex-German Colonies.

A Council of Five Foreign Ministers will to-day discuss the question regarding the drafting of the treaty and the position of German Colonies. It is understood that a suggestion has been made that the Peace Treaty should contain a general clause by which Germany will renounce all colonies, but the Japanese desire the insertion of a special clause concerning Kichau.

Date of Delegate's Departure.

ZURICH:—A message from Berlin states that the German Peace delegates will probably leave Berlin on the 28th instant, arriving in Paris on the 1st May.

Polish Frontier.

The Commission's Decision.

PARIS:—The "Le Journal" states that the Polish Commission has adopted a proposal that the Eastern frontier of Poland from the Baltic to Chotin should pass through Great-Litovsk and Kovno along the River Bug.

The Ruhr Strike.

Inc calculable Damage.

LONDON, April 22. The strike in the Ruhr District is said to be practically finished, but the damage, owing to the deliberate destruction of the flooding of mines, is incalculable. Many mines which were prosperous before the war are now bankrupt, or on the verge of bankruptcy. The insistence of the miners on their impossible demands will result in utter ruin.

Mr. Hoover in Berlin.

LONDON, April 23. Mr. Hoover, with a large staff, has arrived in Berlin.

Situation in Ukrainian.

LONDON, April 22. A Ukrainian "communiqué" states that the Bolshevik army operating along the Pripiet marshes, has surrendered to the Ukrainian national troops.

Bolsheviks Surrender.

COPENHAGEN:—It is stated that the Bolsheviks first army when it surrendered to the Ukrainian forces, handed over 20,000 rifles, 35 guns and 200 machineguns.

Impenetrable Shield of Victory.

PARIS:—A highly placed personage in the French Ministry of Marine has communicated the sentiments of the Minister and the Navy, inspired on the occasion of the visit of Admiral Sir David Beatty and the representatives of the British Navy to Paris. He says that France is happy and proud to pay national homage to the sailors who have been France's Allies since the beginning of the war. The British Navy was an impenetrable shield of victory. It had the same part to play in the gigantic struggle by sea as the French armies had to play in the struggle on land. To the glorious names of Marne, Yser and Verdun, the British Navy added those of Jutland, Zeebrugge and Oerend. The speaker referred eulogistically to Sir David Beatty as great a trainer of the British Fleet, who understood how to communicate to it his own indomitable courage and confidence, and whose name would be inscribed on the annals of war alongside those of Marshal Joffre, Marshal Foch, General Pétain and Sir Douglas Haig.

Admiral Touchard, who will deliver an address of welcome to the British sailors at Sarbonne, said he would recount the British Fleet's exploits and its incessant work by night and day against German submarines, without which the Allies' victory would have been practically impossible.

Admiral Tyrwhitt and Leveson, 100 officers, 200 petty officers and 850 bluejackets have arrived in Paris, and Sir David Beatty is expected to-day.

The Coal Commission.

Internationalisation of Mines.

LONDON, April 23. The Coal Commission resumed its public sittings this morning to discuss nationalisation of mines. The Commission fixed the 20th May as the date for the presentation of the final report to Parliament.

Bavarian Muddle.

Hoffman Government Re-established.

BERLIN:—A telegram from Munich confirming the re-establishment of the Hoffman Government, says that two communist Ministers have been arrested. Five Government divisions are now marching on Munich.

Fire in a Cinema.

Panic at Charleroi.

CHARLEROI:—An outbreak of fire in a cinema here caused a panic. Many of the audience jumped into the streets from the galleries and others into the streets from windows. Forty people were injured.

A Polish Victory.

LONDON, April 23. COPENHAGEN:—A message from Warsaw states that General Haller has arrived there. Polish troops have occupied Vilna, also Noveyudskund and Baranovich. The Bolsheviks fled panic-stricken.

Bolsheviks Panic-Stricken.

Siberian Army's Great Victory.

REUTERS:—A message from Omsk that General Koltchak's troops captured the important town of Irkutsk after three hours' terrific fighting. The Red army fled panic-stricken. Twenty-five thousand prisoners and a large quantity of booty were captured at Sarapul. The offensive is being vigorously pursued on the whole front, and the Reds are in full retreat. The victorious troops were received by the ringing of bells. They have now advanced midway between Sterlitamak and Orenburg. Intercepted correspondence shows that the Bolsheviks are having the greatest difficulty in recruiting and carrying on mobilization by means of press gangs. Bolshevik prisoners confirm the extreme demoralization of the Red Army, which, it is stated, has lost touch with the Headquarters Staff. The increase of panic among the Bolsheviks is leading to wholesale desertion.

Bolshevik Sacrilege.

A later telegram states that General Koltchak's troops have occupied Rengurenovo. During their occupation of Sarapul, the Bolsheviks established cinema shows in two Russian churches, where they destroyed all the icons and committed many acts of sacrilege. A Russian detachment, which left Archangel on the 15th March, has arrived at Omsk.

General Koltchak's Success.

OMSK:—General Koltchak's troops have captured the important junction of Agryze, with considerable war material also the town of Glezoff. The Bolsheviks' reports admit that the Red armies are retreating on the whole eastern front.

Obituary.

Mr. Justice Bargrave Deane.

LONDON, April 23. The death is announced of Mr. Justice Bargrave Deane.

Criminal Breach of Trust.

A. I. A. R. Officer Convicted.

BOMBAY, May 1. At the Police Court on Wednesday, the Chief Presidency Magistrate gave his decision in the case in which Inspector Smith charged Lieutenant Joseph Noel, I. A. R. O. (Mauritius) with criminal breach of trust in respect of two sums of Rs. 500 each, alleged to have been entrusted to him by and on behalf of the Rev. Father Manson Kyrakos. The Magistrate convicted the accused in respect of Rs. 500 entrusted to him by the complainant personally, but acquitted him with reference to the Rs. 500 advanced to him by Mr. Nicholas Kandelapton on behalf of the complainant. With regard to the former charge, the Magistrate said that oral and documentary evidence clearly showed that the money was entrusted to the accused to pay the school fees of children and their incidental expenses in going to Mauritius. The accused took the money to his own use, and when called to task he could only offer, according to his own story, to make a contribution of Rs. 200 per month from his pay. With reference to the second charge, the Magistrate said that in the absence of evidence to show that the accused spent the money on himself after he signed the receipts the offence of criminal breach of trust was not established. With reference to this item the Magistrate was of opinion that the accused was entitled to the benefit of doubt, and he thought that the complainant's remedy was a civil suit. In view of the extenuating circumstances shown by the accused, namely that he would be entitled to war bonus hereafter, and that there was no transport, he sentenced him to a day's simple imprisonment and to pay a fine of Rs. 700. Out of the fine, if recovered, Rs. 500 were ordered to be paid to the complainant as compensation.

Storm in Calcutta.

Serious Damage.

CALCUTTA, May 1. A heavy storm passed over Calcutta last evening, during the storm the wall of a two-storeyed house under repairs in Jangpukur collapsed and fell on a coolie, killing him. At Kasal Bithi's Ghat a railway wagon was driven along by the wind and ran over two persons. One man was killed outright and the other was seriously injured and removed to hospital. During the storm a fire broke out in a bazaar at Belgachia. Thirty huts were burnt to the ground.

Freight concession rates on consignments of fodder booked to all railway stations in Attock districts have been discontinued.

A Village Fined.

The fine imposed on Wagha village for its share in burning the station has been recovered.

The L-G's Proclamation.

The Lieut-Governor's Proclamation denying rumours and reassuring peaceful inhabitants is being distributed by thousands all over the province through both military and civil agency.

Situation in Amritsar.

(Delayed in transmission.)

AMRITSAR, April 29. All is quiet. Jallunder movable column is marching through the district. The Officer Commanding is holding durbars at important places for the purpose of dispelling rumours and reassuring the well disposed.

Lahore Rioters. Reduction of Sentences. (Delayed in transmission.)

LAHORE, April 30.

The following press "communiqué" is issued by the Punjab Government:—In the badshahi Mosque case tried by the Commission under the Martial Law Ordinance, 1919, all the nine accused were sentenced to transportation for life and forfeiture of property. The Lieutenant-Governor under the provisions of section 401-2, Criminal Procedure Code, has been pleased, in accordance with the recommendations of the Commission, to reduce the sentence of three to transportation for 14 years, another three to 10 years' rigorous imprisonment, one to 7 years' rigorous imprisonment, and one to 3 years' rigorous imprisonment. The sentence of forfeiture will stand.

Amritsar Station Incident.

Official Explanation.

Another "communiqué" states the facts fully regarding the incident which occurred at Amritsar railway station on the 12th instant, in connection with the removal of a number of "Kirpans" from a party of travellers including some ladies. The "communiqué" says a detailed enquiry has been made into the circumstances, from which it appears that on the 12th instant, the military authorities in the station had their attention drawn to the fact that in one of the compartments of the train which had just arrived were a number of Sikh girls. They were escorted by three men, who were seated in another compartment. The men had in their possession hatchets and they themselves called the attention of the military authorities to the fact that the girls under escort had with them a number of "Kirpans". The military authorities were in doubt whether the "Kirpans" should be confiscated or not. They did not, however, take any steps to remove them and on the arrival of the Deputy Superintendent of Police, himself a Sikh gentleman, consulted him in the matter. He explained the situation to the male members of the party and persuaded them to give up all the "Kirpans" in their possession. While this was being done, however, the Commissioner and the Deputy Inspector-General of Police arrived and ordered the return of the "Kirpans" to their respective owners, the hatchets being retained by the military authorities. The statement of the Superintendent of Police and the enquiries made by the Commissioner make it quite clear that the ladies were searched, their male escort themselves stated about having informed the police of the existence of the "Kirpans". The ladies made no complaint whatever to the Commissioner that they had been either searched or molested, and the whole party proceeded on their journey by the next train, which left about an hour afterwards. It is only necessary to add that the search of women passengers by men is strictly forbidden, and any one found carrying out such search would be punished.

Kasur Rioters.

Judgment of the Commission. (Delayed in transmission)

LAHORE, April 30.

The Martial Law Commission, presided over by Colonel Irwin, to-day gave judgment in the case against Kasur rioters, who were concerned in the murders of Warrant Officers Selby and Mastyn, and serious injury to two officers and two Territorial Corporals in addition to attacks on a European lady. Eleven accused were sentenced to death, two being recommended to mercy as eventually they tried to protect the lady. Three accused were sentenced to transportation for life, and one accused was acquitted.

Amritsar Riots.

Graphic Details.

(Delayed in transmission)

LAHORE, April 12.

A representative of the "Civil and Military Gazette," visited Amritsar on Friday afternoon and learned graphic details concerning the riot there on Thursday night. In that affray five Europeans were murdered, one in addition to those mentioned yesterday being Acting Sergeant Rowlands, of the Military Works. It appears that the Deputy Commissioner, Mr. Miles Irving, sent for Dr. Kitchlew and Dr. Satyapal to come to his bungalow about 10-30 A.M. He put them into motor cars and sent them off by rail to Dharamsala. The order of arrest was under the Defence of India Rules. The authorities were prepared for certain amount of trouble as the result of this, and expected a sort of disorderly meeting of protest, and perhaps an attempt at demonstration. Troops were, therefore, out under Captain Massey, Officer Commanding the Station, who was ostensibly on a route march. What actually happened was not expected. News of the arrest got about the city at 11-30 and there was, in the words of one who was there, quite amazingly sudden and spontaneous rising of all disorderly elements. It is hardly an exaggeration to say that all the shops were closed within a quarter of an hour, and about noon a crowd streamed out from the city in a wild roaring mob and tried to rush the railway station and Civil Lines. They were fired on, stopped in the vicinity of the station and driven back by the mounted men of the 12th Ammunition Column under Captain Batting, Somerset Light Infantry, and the police under Mr. Plomer, Deputy Superintendent. The approaches had been guarded by pickets of cavalry raised from Ammunition Column and other sources, and infantry were held in reserve. Before orders could be carried out to replace the Cavalry pickets by the Infantry, the disorderly elements had armed themselves with "lathis" and stones swept aside. The cavalry fought on the road bridge and appeared to be within the reach of the Civil Station. Their progress, however, was hindered by the police picket under Mr. Plomer and further advance was barred by other units mentioned above, organising an effective resistance. The crowd were forced back over a bridge leading to the Civil Station and the bridge was picketted by the infantry. While all this happened another part of the huge crowd had gone to every Christian place in the city. They burnt the National Bank, the Chartered Bank, the Alliance Bank, the Town Hall, the Mission Church and the Depot of the Punjab Religious Book Society, and murdered Messrs. Stewart and Scott of the National Bank, and Mr. G. M. Thomson of the Alliance Bank. The Telegraph Office was attacked, but a detachment of a Pathan regiment, doing railway guard, rushed to the spot and drove the rioters away. Special mention must be made of Mr. Pinto, at the

Telegraph Office, who, although overpowered till rescued by the guard, his instruments were smashed and wires disconnected, stuck to his post, reconnected and obtained communication again with the outside world.

Mr. P. E. E. Jaraman, a Municipal Commissioner, had a thrilling escape from the city, together with three other men Mr. J. W. Thomson and Mr. A. Ross of the Chartered Bank and Sergeant Parsonage of the S. and T. Corps. He says:—I was cycling into the city at 12-40 P.M. and met a crowd coming towards the Town Hall gate. They took no notice of me, called at the National Bank, saw Messrs. Stewart and Scott. No business was being done in the bank and there was obvious excitement in the air. I then went on to my office, which forms part of the Town Hall and is in the city. I heard the crowd rushing back at about 1 o'clock crying "they have killed two of us; bring 'lathis'." At this moment Mr. G. N. Thompson of the Alliance Bank called me upon the telephone, and just as he said "What is all this tamasha about" the line crossed. I replied that we were crossed and would get another line and the telephone went wrong. The crowd that had been shouting, quickly returned in increased numbers. The first building demolished was the Post Office in the Town Hall. The office was at the back of mine. They broke the windows and looted the place and set fire to it. They left the Post Office and came to my office and smashed the windows. I had a loaded revolver, but happily the police arrived on the scene with their very capable leader. I heard him give order "charge" and the crowd went away. I was then advised to leave the Office and go to police quarter at Potwari, close by and adjoining the Town Hall. This I very quickly did. I stayed there till 2-30 P.M. when I was advised to go to a private house shelter. After leaving me, the crowd went to the National Bank. They went for Messrs. Stewart and Scott, and knocked them out with "lathis." A Sikh head-clerk was also there. After putting a big almirah on the top of three of them, they pulled the Sikh out and pushed him out of the way and then attacked Messrs. Stewart and Scott with "lathis." The rioters looted the office, took all loose cash amounting to Rs. 500 or Rs. 600, and returned to their two European victims. They then poured oil or petrol on everything and set fire to the buildings. The safe was locked.

Mr. Gandhi's Manifesto.

MAY 1st.

Mr. Gandhi has issued the following as "Satyagraha" series leaflets No. 6:—

BROTHERS AND SISTERS,—Friends have been incessantly telling me a strong feeling prevails that some way ought to be found to give expression to popular feeling in the matter of Mr. Horniman's deportation. The desire is quite natural. But as I have already observed, the fact that we have preserved the peace itself is an eloquent demonstration of our feeling. It is my specific opinion that such preservation of peace is only possible where "Satyagraha" is going on. I believe that the authorities have also been amazed at the profound peace prevailing throughout the city. And no wonder. The Government know that popular feeling regarding Mr. Horniman's runs high. In order that a demonstration of this feeling may not run in undesirable channels the Government have made elaborate military preparations. But it is highly creditable to Bombay that the military have had to remain idle. It is a worthy achievement for "Satyagraha." I have no doubt that if people could thus restrain themselves on all occasions the nation would occupy a much high status. No one need assume that we have not been taking or that we shall no longer take measures for getting Mr. Horniman back in our midst. Of all measures the present calmness is the greatest. Yet I suggest that those who are keen on suspension of business may devote a day's profits to some public activity. But the chief thing I am desirous of showing in this leaflet is the following:—The agitation hitherto adopted in this country are as different from "Satyagraha" as the North Pole is from the South. An appreciation of this fact will of itself remove many of our perplexities. We have seen that there is a difference between Satyagraha meetings and others. Satyagraha is based upon Religion. In it only truth, calmness, serenity, patience, fearlessness etc., should alone be seen. A Satyagraha strike must differ from others I have already quoted an occasion when a Satyagraha strike had to be suspended when a different strike was declared. What we expect to attain by acclamations in ordinary movements we often gain by silence in Satyagraha. The human voice can never reach the distance that is covered by the still small voice of conscience. Instances to show the unique character of Satyagraha can easily be multiplied and we ought not to be surprised to see things not going in the orthodox fashion, and I therefore beseech all not to be agitated because they see no outward demonstration over Mr. Horniman's deportation. I ask them to be patient and to have full faith that by going along the path of "Satyagraha" we shall meet our brother all the sooner for it.

A Proscribed Newspaper.

(Delayed in transmission)

DELHI, April 30.

The "Akhwat," a vernacular paper of Lucknow, has been served with an order, prohibiting its entry into Delhi.

The Gujranwala Riots.

Detailed Story of the Outbreak.

(Delayed in transmission)

LAHORE, April 30.

The "Civil and Military Gazette" publishes an account specially written for this paper of the Gujranwala riots in to-day's issue. The account gives a detailed story of the outbreak of rioting at the station, burning of the buildings, work of aeroplanes, Mr. Heron's (Superintendent of Police) pluck and coolness, arrival of British troops and outbreaks in the district. The following are extracts from the account. About the midday on the 14th April, crowds began to attack railway line on Lahore side. They were dispersed by the police, but then it was found that a bridge was burning further along the line. Mr. Heron and the police went to extinguish it. He was about to return to the railway station when a large mob of men and boys came towards him armed with sticks, heavy railway

hammer. happening as was shown by Mr. Heron and other tools. Till then despite the crowd would settle down who was continuously urged was done to disturb it. However a mob that the attack was made on Mr. Heron. Pass off as on mob. Two stones struck him and nothing got near enough to reach forward to grapple with last orders were given to fire. The crowd then dispersed returning towards the city and apparently several were wounded though none were killed. There it appears that while a certain number remained to demonstrate outside and near the railway station others were turned to deliberate in an open space in the town. While speeches of previous type were going on news of the wounded arrived to the assemblage and spread like wildfire and the mob started out again bent on mischief. From that time onwards various buildings were set on fire in turn by different parties. Post and Telegraph Office opposite the railway station, the Dak bungalow and tahsil were soon set on fire by various parties of boys mainly, it would appear under some sort of discipline. When the news came that Katchari and civil station was being attacked Mr. Heron left the railway station with a posse of Police leaving others with instructions to fire on any one attacking the railway station. In his absence the station and goods shed and some wagons were set alight. A number of shots were fired by the police under Mr. Heron who although evaded an encounter as much as possible, a sufficient number received buckshots and other wounds to discourage them from further outrages. Unfortunately one section of the mob obtained access to the church and set that also on fire. Meanwhile a few women and children left in the station had taken refuge in the treasury, an ancient fortified building with loopholes of an antique pattern. Crowds were already giving up the contest as not good enough when several aeroplanes arrived from Lahore and drove the evildoers hastily to cover. However by bombs and machine gunning several casualties were inflicted though not nearly as many of the ruffians and hooligans of the mob deserved. Still the effect was decisive and people hid themselves in their houses and during the night a large number of them fled into the adjoining villages. About the time the aeroplanes turned up Colonel O'Brien arrived in a motor from Lahore. Seeing that the civil station was burning he pressed on towards it. The mob was already disappearing by other routes and by the time he reached the treasury and ascertained that all Europeans were safe there was no opposition to be seen. Finally the anxiety was completely dispelled at 9 p.m. when a detachment of 50 men of South Lancashires arrived from Sialkot. A message had fortunately got through from one of the telegraph stations up the line. Next morning after the arrival of Mr. Douglas Donald, D.I.G. troops and police marched round the town and a number of persons were arrested. These included several pleaders and Barristers and others alleged to be pleaders. These arrests and the presence of troops have completely calmed the situation.

Accused Placed on Trial.

(Delayed in transmission)

LAHORE, April 30.

On Tuesday 12 cases involving 14 persons accused of being in possession of property stolen from the National Bank of India, Ltd., Amritsar, and one case of waging war against 34 accused from Gujrat, were placed before the commission and will be heard during the course of the week.

Judgment in Dandu Fauj Case.

Judgment had been delivered by Mr. Justice Leslie Jones in Dandu Fauj case. The following is the judgment:—Evidence for the defence as to the fact is worthless. Chanan Din (accused No. 1) organised and led a band which called itself Dandu Fauj and armed with stick paraded the streets of Lahore on the evening of the 11th and the morning of 13th April. At a time when a state of rebellion was already in existence they marched too deep carrying their sticks as if they were rifles. At constant halts they knelt by numbers as if in a firing position. On numerous occasions Chanan Din made inflammatory speeches proclaiming that he and his band were rebels and looked not to His Majesty the King but to Germany Turkey and Kabul as their Suzerains. He invoked the assistance of God and of these powers to overthrow the British Government. He also made reference to Kewlatt Bill. Chanan Din's speeches were applauded by the mob which as it passed along was joined by recruits who were supplied with sticks. One person who knowing the assembly to be unlawful supplied sticks was Sit Ram (No. 7). No real violence was attempted or committed. Evidence against Sham Das (No. 8) who was charged with the same action as that of Sit Ram is insufficient and he is acquitted Chanan Din (No. 1) principal offender had already been convicted in the case Crown vs. Abdul Hai, ect. Of other accused Quamar Din and Prem Narain (Nos. 2 and 3) were most prominent. Lal Din (No. 5) is given the benefit of previous loyal conduct. Bashir (No. 4) is a youth of only 16 years. Sentences are as follows: Chanan Din—transportation for life; Quamar Din and Prem Narain—transportation for 7 years; Bashir fine of Rs. 250 or in default 6 months rigorous imprisonment; Lal Din son of Chir g Din two years rigorous imprisonment; Lal Din, son of Amir 3 years rigorous imprisonment; and Sita Ram 6 months rigorous imprisonment. Sham Das is acquitted.

LAHORE, May 1.

The following press communiqué is issued by the Punjab Government: The Punjab Government have received a report of the activities of Ahmadiyya community of Qadian in representing the disturbances and in keeping apart from all participation in any of the unlawful agitations which have disfigured the Punjab. The community had been exhorting upon all their followers to have nothing to do with the movements and their efforts have been reported to have been entirely successful.

Durbar in Lahore.

LAHORE, May 1.

The "Civil and Military Gazette" understands that His Honour the Lieutenant Governor is holding a durbar at Lahore on the 12th May.

Judgment in Lahore Sedition Case.

Judgment has been pronounced in Colonel Irwin's Court in Lahore sedition case. Fazla a resident of Lahore has been sentenced to transportation for life.

నీదనియు చెప్పిరి. వారిని కమిషనరులునును
కోపాపాప విషయము బాగుగా తరిగొందిరి.
వీరివలన అట్టి అపరాధములు జరుగని
వారికి తెలియబరచియు వారికి చెప్పిరి. తరువాత అంద
రను వెల్లిపోయిరి. అప్పటినుండి శ్రీమత ప్రయాణము చేయు
చున్నప్పుడు వారిని పరిశోధించునాడని 'ఉత్తరవయస్వి'. ఎర
రైన అట్టి పనిచేసినట్లు తెలిసినవత్తమున కింతవలదుదురు.

ఏప్రిల్, 29:—మైసూరు ప్రతినిధిసంఘము వారు నేటి మ
ధ్యాహ్నము సభగావించిరి. అందు రెవిన్యూనర్స్ రేవిన్యూను
రెవిన్యూస్థాపనమును గూర్చి ఆలోచనచేసిరి. ఉద్యోగస్థులుగాక
తదితరుల సంఘములను సెటిల్ మెంటు ఉద్యోగియుని ప్రత్యు
త్తరము విచారణచేయువరకు తాలూకాయొక్క పునఃస్థాపనము
నిరసనగాదనియు ఈరెండు ప్రత్యుత్తరములు రెజిస్ట్రేటివు
కాన్సిలు వారివలనను, తర్ఫీదుపరుచువరకు ప్రతినిధులకు గవర్న
మెంటువారు మూడు 10 కోట్లలోగా ఆయాసంగతుల
నిబంధనలు అమలులోనికి తెచ్చును.

రెజిస్ట్రేటివు కాన్సిలులో, ప్రతిజ్ఞాకున ఒకసభ్యుడు
ప్రధానముగా ప్రతినిధిసంఘపు తరపున నుండవలసినదిగా
ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. గవర్న మెంటువారు ఆయా అంశములను
శ్రద్ధతో గమనించుతర ననిరి.

బి. గుండురావుగారు, మైసూరువాడు కానివత్తము
నకు మైసూరునందు భూమికలవాడు కానివత్తమున గవర్న
మెంటువారివలన, రెజిస్ట్రేటివు కాన్సిలులోకి గాని, ప్రతినిధి
సంఘములోకి గాని ఎవరిని సభితులుగా చేర్చుకొనవలసి చెప్పిరి.
గవర్న మెంటువారి అందులకు సమ్మతించిరి.

వాటికి గాను జరిగిన యితరమాన్యులు.
దివానుగారు తమ సమస్యనుగించిన తరువాత అధిక
విషయమై జరిగిన తర్కభిలాసముచూచిరి. నంబూద్ గాడ్ కాపు
రస్థానము మి వేంకటరామయ్యగారు ఇవ్వకు వన్న వనూలు
చేయనాడ దనియు దానిని 8 సంవత్సరములవరకు ఆపుదల
చేయవలసిన దనియు చెప్పిరి.

క్రొత్తచట్టములను అచటములకు సంఘపు సభితుని
యెదుట నుంచెడువరకును ఆపుదల చేయవలసిన దనియు
అదానాభానుగారు చెప్పిరి. ఇటీవల ఆ చట్టములకు సంఘము
వారు విచారింపి గవర్న మెంటువారిని వాటిని నిలిపివేయ మని
విజ్ఞాపనమును చేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను. ఇంక కొంత
మంది తర్కభిలాస వినివరకువాత దివానుగారు సభ్యులను తమ
తర్కభిలాస ఇకమిదట కట్టివేయవలసిన దని చెప్పిరి. వారు
ప్రజలయొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యమును తెలుపగోరి. ప్రతినిధిసం
ఘపు సభ్యుడుగానుండువాడొకడు రెండు నెలలపాటు హాజరు
కావలసినదని కార్మికు కృష్ణమూర్తిరావుగారు చెప్పిరి. గవర్న
మెంటువారు అప్పుడు ప్రతి మెంబరుకును డబుల్ ఫస్టు క్లాసు
టికెట్టును ఇచ్చుటను ఇష్టపడుదురు.

బి. నరసింహరావుగారు డబుల్ ఫస్టు క్లాసు కాక 1-6
ఫస్టు క్లాసు ఇచ్చెదరనిరి.
అందుకు 8 గురు ఏర్పరచబడిరి.

తిరువేంద్రం, మే: 1—నాయుడుగారు, కమాండంటు
గారగు కోనల్ ప్రామ్మ గారు రాష్ట్రీయ ఉద్యోగమునండి
తొలగిపోవుచున్నారు. ఆయన ఉద్యోగములోనికి కోనల్
ఒక్కగారు కమాండంటుగా వచ్చుచున్నారు.

కావలెను

1597

శ్రీ మైలవరము బాలభారతీ సమాజమునకు
శ్రుతిలయజ్ఞానముతో స్వతంత్రముగాపాడ
దగిన సంగీతము నాటకానుభవము కలిగి హీరో
క్యారెక్టరు వేయదగిన వారొకరు. జీతము నెలకు
రు 20-0-0 మొదలు 40-0-0 వరకు యోగ్యత
నుబట్టి యాయబడును. కావలసినవారు సదరు
సమాజము సెక్రటరీగారైన శ్రీ కొమ్మూరి వట్ట
భిరామయ్యగారివద్దకు వచ్చి మూల్యాధిపయెడల
తప్పిల్లు తెలియగలవు.

R. S. V. Papaya rao.

తెజవాడ } శ్రీ బాలభారతీ సమాజపు ప్రాప్రెటరు
25-4-19 } అందు సపును మైలవరం యట్టటు జూంబారు.

శ్రీ వీర వేంకట సత్యనారాయణ
స్వామి కళ్యాణమహోత్సవ
మంగళాశాసన పత్రిక.

ఉ. శ్రీమతులార! భక్తజనశేఖరులార నమఃబుమిల శో
భాయతలీల సన్నవరమందగు రత్నగిరింద్రమందు నో
హోయననోహ్యమందు వివిధోత్సవము ల్లిలకింప సత్కృతా
రాయణమూర్తి దొరనియంబునకై దయసేయవేళున.

శ్రీమన్నమీమండల మండనాయమాన శ్రీమదాంధ్రజాత
స్థిత పంపానదీతీరవాస్తవ్య శ్రీమదన్నపురి విరాజమాన శ్రీమ
ద్రత్నగిరి నివాసులును, హరిహరహరిబాగ్యగర్భ త్రిమూర్త్యా
త్మక పరమేశ్వరీ పరమేశ్వర స్వరూపులును, పంచాయతిన
పూర్వాదియైన జీవతమునగు శ్రీ వీరవేంకట సత్యనారాయణ
స్వామివారి పాదపద్మములు సన్నిధించి,

శ్రీస్వామివారి ప్రీతిభక్తులును, గ్రామనివాసులు నగువారికి
శ్రీ సిద్ధార్థి నామ సంకర వైశాఖ శు ౧౧ యే కాదకి
శనివారం మొదలు (అనగా ఆ 1919 సం॥ ౧౦ ది 10 మేయి
తేదీని మొదలు) భక్తలొక సంవత్సరము జరుగబోవు
శ్రీస్వామివారి కళ్యాణోత్సవము యీ క్రింద వివరింపబడినరీతిని
జరుగును గాన బహువిధంబులగు నిత్యోత్సవాచులని యానం
దించుటకై మిరల సతులుంబ మిశ్రపరవరము గావచ్చి చూచి
సంతసించి శ్రీస్వామివారి ప్రసాదమును స్వీకరించి శ్రీ స్వామి
వారి సన్నిధిని జరుగు సత్కారములకై కొని పుత్రప్రాప్త్యాద్య
భిలాషివములను బొందవలయునని యిందుములముగా దెలియ
బఱచుట యైనది.

- (1) ది 10 మేయి—రాత్రి ఉత్సాహపుట్యనము, కళ్యాణోత్సవము.
- (2) ది 11 మేయి—వగలు గానసభలు, రాత్రి విమానోత్సవము, భాగవతము.
- (3) ది 12 మేయి—మధ్యాహ్నం, సదస్యము, పండితసభ, రాత్రి గజవాహనోత్సవము.
- (4) ది 13 మేయి—ఉదయం, వనవిహారోత్సవము, మధ్యాహ్నం హరికథ, రాత్రి విమానోత్సవము గొల్లవేయము.
- (5) ది 14 మేయి—ఉదయం, చక్రతీర్థము, మధ్యాహ్నం నాగబలి దండయాదీంపుట్యనము. రాత్రిగడదవాహనోత్సవము.
- (6) ది 15 మేయి—మధ్యాహ్నం ఉత్సాహము, రాత్రి శ్రీపుష్పయోగోత్సవము.

N. B. అనకాశమున బట్టి బాణసంచులు భక్తిరస
పూరితములగు మేళతాళములు మున్నగు విసేదములతో
బహువిధములగు ఉత్సవములు గావించబడును.— కొన్ని
మాన్యులనూడ జేయబడును. (1599)

ఇట్లు
శ్రీవీర వేంకట సత్యనారాయణమూర్తిగారి యజ్ఞానవర్తము,
శ్రీ రాజా యినుగంటి వేంకట రాజగోపాలరామ
సూర్యప్రకాశ రాయనింగారు.

శ్రీ సిద్ధార్థి నామ సంకర వైశాఖ శు ౧౧ సోమవారం
మకాం గోదావరీజిల్లా, పెద్దాపురం తాలూకా,
ఆరెంపూడి, అన్నవరం రత్నగిరి.

తల్లిని ప్రతిదినమును పూజింపుడు !!!
“భారతమాత చిత్ర పటము”

ఈపటమునందు, లక్ష్మీ, సరస్వతి, దుర్గ, రూపమణికాళి
యై భారతమాతయొక్క స్వరూపమునువర్ణనలు వ్రాయబడినది.
జననియొక్క నాలుగుమాస్తములును, అన్న, సత్య, జ్ఞాన, ధర్మ
ములను ప్రపంచమున కొనుగడు, హైందవజాతీయ భవాన
మును లూనియున్నది. పటము 15+20 అంగుళముల పైజా
లోలింపంబుతో, మంచికాగితముమీద ముద్రించబడినది. ఢిల్లీ
లో సమావేశమైన గడచిన జాతీయమహాసభయందు 4 వేల
ప్రతు లమ్ముడైనవి. ఇక 2 వేల ప్రతులుమాత్రమే గలవు.
వీటిని ఏకమొత్తముగాగాని, తదనకు 100 ప్రతులకు తక్కువ
వలేనందాగాని కొని, గ్రామముల వెంట నమ్ముకొనువారికి,
సులభమైనట్టియు, పనిత్రమైనట్టియు, మంచియోగ్యమైన వాణ్ణ
పారము. అట్టివారికి బహుస్వల్ప ధర కియ్యబడును. ఇల్లరవెల
ప్రతి 18 కిలొగ్రాము. పోస్టుఖర్చుకొనువారే భరించవలెను.
కాంపిల్ కాపీలు ఉచితముగా బంపుటచే. తక్షణమే క్రింది
తరువాతుకు వ్రాసి తెప్పించుకొనెను. (1595)
పింగళి వేంకయ్య, మచిలీపట్టణము.

శ్రీమత్ ప్రెసిడెంట్.
8 గురు సేరకు
ధండిరి. ఆరుగురికి కా
విడుదలచేసిరి. కానూరుకేను
అర్పణము చేయుదురు.

ఈ సభ్యు జరిగిన అల్లరులలో నార్త వెప్టర్న్ రైలు
గార్డుము అక్కడక్కడ పాడుచేయబడినందుగాను 16 ల
క్షలు నష్టమైనది.

మంజిలాలో అల్లరులు జరుగకుండ చూచుటకు 15 గు
రు ఉపకారవేత్రులు సహాయము చేసెదమని పూరికొనిరి.

ఒకవలెకు జరిమానావేయుట.

స్టేషనుకు తగులబెట్టించుకై వాగాపల్లెన పేసినట్టి
జూర్యానా రాంబట్టబడినది.

ఎల్. జీ యొక్క ప్రకటన.

తెఫటి నెంటు గారు జేతములో వాడుక పడిన కదంతు
లను గూర్చి అందుకై కాంతబలులను ధైర్యపుచ్చు ప్రకటనను
చాలమంది జేతజనులవలనను నైనికాధికారులవలనను అన్ని
చోట్ల ప్రచురింపబడినది.

అమృతసరములోని ప్రస్తుతస్థితి.

అమృతసారు, ఏప్రిల్ 29:—కాంతము నెలకొల్ప
బడినది. జలందరు సైనికభటులు జిల్లాలో నంతయు తిరుగు
చుండిరి. ప్రజలకు ధైర్యము నెలకొల్పుటకై నేనాధికారి ముఖ్య
ప్రజేతములందు దర్పారు చేయుచున్నాడు.

లాహూరు ఆందోళనాకారులు.

లాహూరు, ఏప్రిల్ 30:—వంజాలు గవర్న మెంటు
వారివలన ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనము ఇట్లు ప్రకటించబడి
నది:—రాద్ మహి మాసో కేసునందు 1919 సంవత్సరపు
సైన్ కాసనము ప్రకారము సేరములగు 9 మందిని యా
వట్టి ద్వీపాంతరవాసము చేసిరి. వారి ఆస్తిని గవర్న మెంటు
లో జపుకొనిరి. తెఫటి నెంటు గవర్నరుగారు 401-2 నెక్సు
ను ప్రకారము 8 గురికి 14 ఏండ్లు ద్వీపాంతరవాసమున 8
గురికి 10 ఏండ్లు కారాగృహప్రవేశమున ఒకనికి 7 ఏండ్లు
ఖయిదును ఒకనికి 8 ఏండ్లు ఖయిదును విధించుటకు ఇష్టపడిరి.

కానూరు ఆందోళనాకారులు.

లాహూరు, ఏప్రిల్ 30:—కోనల్ యువ్ విన్ అభ్య
క్షతక్రింద నన్ను సైనికకాసనసంఘమువారు నేను, కొంత
మంది ఆంగ్లేయ శ్రీలను ఎదుర్కొన్నందునను, ఇద్దరు
ఉద్యోగస్థులకు హని కలగజేసినందులకును, సెల్ఫీ, మిక్సన్
గార్డును ప్రాణహత్య చేసినందులకు (ఆయా కానూరు ఆందో
ళనాకారులమీది కేసునుగూర్చి తీర్మానముచేసిరి. 11 గురికి
ఉరిశిక్ష చేసిరి. ఇద్దరిని కదలిపెట్టిరి. 8 గురికి ద్వీపాంతరవాస
ము చేసిరి. ఒకనిని కదలిపెట్టిరి.

అమృతసరములోని స్టేషను సమస్యలు

కొంతమంది దొరపానులు ఇతర జనులు ఉన్నటువంటి
ప్రయాణికుల సంఘము నందు 12 వ తేదీన కొరపాన్ను కా
జేసి అమృతసరము రైల్వే స్టేషను దగ్గర అల్లరి చేసినట్టి
సమస్యను ఒక ప్రకటనమునందు ఇట్లు ప్రచురించ బడిన
ది. ఒక రైలు బండి పెట్టెలో కొంతమంది సిక్కు స్త్రీలుం
డిరి. సైనిక సంఘమువారిని ఏకదృష్టిగా చూచు చుండిరి.
8 గురు మనుష్యులు వారిని ప్రయాణము చేసి తిసికొని పోవు
చుండిరి. ఆ మనుష్యుల చేతులలో గొడ్డలు ఉన్నవి. వారు
సైనికుల కాసంగతి తెలియబరచిరి. ఆ సిక్కు శ్రీల కద్ద
కోపాన్ను ఉన్నవని వారికి తెలియ బరచిరి. సైనికభటులు
వాటిని తిసికొన వచ్చునా లేదా యని సంజేపించు చుండిరి.
అయినప్పటికి వారు వాటికై తగు ప్రయత్నములు చేయలేదు.
అంతలో పోలీసు నూపరించెండెంటుగారు అక్కడకు వచ్చిరి
అప్పుడు సిక్కు పురుషుడు ఆ సంగతి వారికి విశదపరచెను.
వారు అప్పుడు వారి కోపాన్ను ఇయ్యకలసిన దని బలవంత
పెట్టిరి. ఇది యిట్లు జరుగుచుండగా, కమిషనర్ గారు, డి
ప్యూటీ యిన్ స్పెక్టరు జనరలుగారును వచ్చిరి. గొడ్డలను మా
త్రము ఉంచుకొనవలసినదనియు కోపాన్ను మాత్రము ఎవరిని

భారతీయుల చేతిపనులకు ప్రోత్సాహ మొనంగుడు

మైసూరు మెటల్ వేర్ హౌస్, మైసూరి లోహపాత్రాగారము, చిన్నపేట, బెంగుళూరు నీ మైసూరు రాజకీయ లోహపాత్రకరణాగారమునందు చేయబడిన సాంసారికోపకరణములు.

(ప్రతియొక్క సాంసారియంతిలో నత్యాకళ్యణముగా నుండ తగినది. దృఢముగ నుండును చేయబడి ప్రకాశించుటయు మృదుగు చేయబడినది.

అమృతము!

అమృతమునకరము!!

తల కొంచెము!

ఫల మధికము!!

మలతరముల బుద్ధినిదోపు చేయదుకుపాత్రలు.

ఫలాహారసంపుటములు, లోపల కలాయచేయబడినవి.

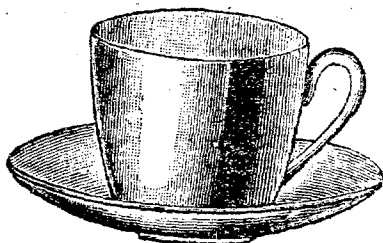
కోసాలు, తట్టలు, కంచములు మొదలయినవి.

చేతితోనే చేయబడిన పిత్తడి మరియును ఇనుపబీగపుముద్దలు, తాళములు పెక్కువిధములు.

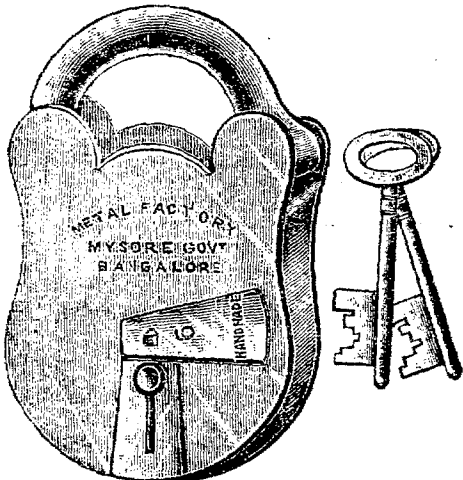
తలుపులకు గవాక్షములకు బీరువులకు

చేయు పలుతరముల కొండ్లు.

ఇంకను వ్రాయనలవిగాని పలుతరంగుల గృహోపకరణములు పెక్కుగాగలవు. మలయువారు పార్కు ఫేరున స్థాపించియుండు మాక్రిదర్శన ప్రదేశమునకు దయచేసి మలయు వాటిని కొనకన్మును.

పిత్తడి గిన్నె తట్ట.

**Encourage Indian Industry,
The Mysore Metal Ware House,
Chinnapeta, Bangalore city.**

ఈ కుండితులవారి దివ్యావధానము లింకయు నశేకములు గలవు.

(1588)

పాక్కింగు-పాక్కిజులకు ప్రత్యేకము క్యాటలాగు ప్రతులు ఉచితము.

బర్రాటువాకో కంపెనీవారి సిగరెట్లు

ఫిరంగి, అడక త్రి మార్కుల సిగరెట్లు అందజేతను ప్రఖ్యాతిచెంద బడుచున్నవి. అందరికి సుపకునట్లు వెలలు నియమించబడినవి. వేలు పదార్థములు మిశ్రమముచేసి చేయబడలేదని పూచీగా చెప్పగలము.

ప్యాకెట్లు 1-కి 10 సిగరెట్లు చొప్పున 50 ప్యాకెట్లు ఫిరంగిమార్కు మాదిరి పెట్టె 1-కి రూ. 4-12-0.

అడక త్రి మార్కు గలది రూ. 3-14-0.

పాక్కిజి 0-9-0 ప్రత్యేకము.

వ్యాపారపు ధరలు మతీ ఇతరవిషయములు తెలియ గోరువారు యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలయును.

(1585)

పోస్టుబాక్సు నెం 87

పోల్ ఏజంట్లు:

నెకండ్లైన్ నీవ్,

మదరాసు.

స్వామి అండుకో,

మోహనీలైలుము:—ప్రీతిపురుషులు వాడుటకు యోగ్యులనది. పెదదుకు చలనశీయును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు తేరును. నువాసనగలిగి యుండును. 0-12-0 అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.

కారణంబు:—ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను శాటకము సంపుడురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందుజాతుబడినది. అందరు ఇదివిశేషమయిన వెల 0-4-0 పాక్కిజి వేలు. అంధప్రతివాదాకార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయావధములు.

బృహత్ మంజుష్టాదిక్వాద

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత్యేకమైనది.

1/2 పౌను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రప్రభ గుటి

మూత్రవ్యాధులయందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వాసవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు.

1/2 పౌను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియువాండ్లయభివృద్ధిలో జరుపవలయును.

జాండా షార్ప స్క్వాటికల్

మర్మము

ఆయుర్వేద యావధముల జేయువారు బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists,
Elphinstone Road, Bombay, 13

ఆంధ్రోద్యమము.

మొదటి యై దాంధ్ర మహాజనసభలయందలి నశ్వాన సంపూర్ణతలు, సభాభ్యుత్థులు, యువశ్వాసములు, వారి శిక్షణములు, సభా శిక్షణములుగలవు. వెల రూ. 1-8-0. పాక్కిజి వేలు. అంతిమ శిక్షణ కార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.

మంచి లాభము.

మా త్రయ్యగారి ప్రఖ్యాతిచెందిన కాబూలు తెల్లనియింగున 10 తులముల పెట్టె 1-కి రు. 1-0-0.

ఇనాం! ఇనాం! ఇనాం!

కాశీలో మూడుదినములు

ఇందు కాశీలో చేయవలసిన యాత్రలను విశదముగా చెప్పబడుచున్నది.

విలాసము:— 1827

కే. ఎస్. ముత్తయ్యా అందు కంపెనీ,

సిల్క్ హౌసు, కాశీ.

K. S. Muthiah & Co.,
Silk House, Benares City.

రోగము.

మిక్కిల.

వనావధి సార్వ.

నవాజమైనను మధ్యకచ్చిము. పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసం. మను శార్దూసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టిం. శుభ్రపరచును. శరీరాశోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజు కర కుండుటకు 4 ఖాస్సు బుడ్డిలో అమృతమును.

పోప్రైటరు.— **పి. డి. సావంత్,**
44. ఫననవాడి, నెం 2 బొంబాయి
Proprietor: P. D. SAVANT,
Fanaawadi, No. 144, No. 2, BOMBAY

అమృతాంజనము

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0. తలనొప్పుల మాన్పును. శార్దూపునొప్పుల జాత దోలును వాయువు పోట్ల పోగొట్టును. సువాసనగలిగియుండును.

విశేషములలో కూడ దీనిని వాడుచున్నారు. చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0. అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.

రక్తమూలశంక

ఎంతకాలమునందు ఉన్నప్పటికినీ, ఎంత కఠినముగా నున్నను ముతీ తయారుచేయబడిన "మూలబిందు" అను ఔషధము పుచ్చుకొనుటవలన అతిస్పృహలో కుదురును. వెల బుడ్డి 1-కి రు. 2-0-0. (1/64) మూలబిందు డిపో, టి. పి. రోడ్, జేపాక్, మదరాసు.

పాళ్ళపు వేంకటాచలవర్ణితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధావధములు.

1. లక్ష్మీనిలాసరసము:—లక్షోపశుల ప్లేగు రోగులు ఈ లక్ష్మీనిలాస రసమువలన నిరోగులై యున్నారు. ఒక యొక లక్ష్మీనిలాస రసముగల సీసా తమయొద్ద నుండేదని ప్లేగుకు వర్షోత్తమమైన సిద్ధావధము వేంకటాచల వారి వంటోషముగ బల్కుగలరు. దినజ్వరము, మాదరి శాల్యక జ్వరములు, నన్ని పాతము మొదలగునవి తప్పుక గుణమును. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇనాం. (594)
2. క్షినివాన లైలు:—ప్లేగు గడ్డవను, కుండుల నొప్పి పోవుటకును మంచిమందు. సీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇనాం.
3. కైక్వాన రాసవం:—దీనిని నెందినప్పటినుండియే మూత్రమును కట్టక (కలరా) వాంతిభేది, శిశుభేది, అశిర్ల భేదులు గుణము కాగలరు. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇనాం.
4. బాలనుభోదయము:—బిడ్డలకు బలకారి; లియ్యరి మందు. మందము, మలబద్ధము, అశిర్ల భేది, కృత్త్యము, కడుపుబ్బియుండుట. ఆకలిలేకుండుట మొదలగునవి గుణములు. ఇద్దలు పుష్టిగలవారగుదురు. సీసా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇనాం.
5. లో కామయవార కస్తూరిమాత్రము:—బిడ్డలకు వయస్సు ముడిగినవారికి, బాలింతలకు ఉత్తమ గుణకారి. మందము, వడికము, దగ్గు, అశిర్ల భేదు, శిశుకారం, పార్శ్వవాయువు, మలబద్ధం, జ్వరం, ఎలిజ్వరము, దుర్బలము మొదలగు యింక వనేక రోగములను గుణము చేయును. (801)

180 మూత్రము గల సీసా 0-4-0
కపాళ కర్పతో 6-కి 1-8-0
" " 12-కి 2-14-0
" " 25-కి 5-5-0
ప్రతి ఔషధములో కూడ అనుపాసము తెలుగున కంతుబడును.
శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు